

PREZES
URZĘDU OCHRONY
KONKURENCJI I KONSUMENTÓW
MAŁGORZATA KRASNOŁĘBSKA - TOMKIEL

Warszawa, dnia 20 maja 2013 r.

DKK1-423/10/12/KO

Decyzja Nr DKK - 63/2013

I. Na podstawie art. 19 ust. 1 w związku z art. 13 ust. 1 pkt 2 oraz ust. 2 pkt 4 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. Nr 50, poz. 331 ze zm.) Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów po przeprowadzeniu postępowania antymonopolowego wszczętego na wniosek Gaspol S.A. z siedzibą w Warszawie **wydaje zgodę** na dokonanie koncentracji, polegającej na nabyciu przez Gaspol S.A. z siedzibą w Warszawie części mienia Orlen Gaz Sp. z o.o. z siedzibą w Płocku pod warunkiem:

1. zrezygnowania przez Gaspol S.A. w *Umowie sprzedaży składników majątkowych oraz przeniesienia innych praw i obowiązków związanych z segmentem gazu w butlach*, zawartej w dniu 29 czerwca 2012 r. pomiędzy Gaspol S.A. a Orlen Gaz Sp. z o.o., z klauzuli zakazu konkurencji zawartej w par. 9 pkt. 2.2 (lub z klauzuli zakazu konkurencji zawartej w jakiegokolwiek innej umowie pomiędzy tymi podmiotami, która będzie związana z transakcją, będącą podstawą zgłoszenia zamiaru koncentracji pomiędzy Gaspol S.A. a Orlen Gaz Sp. z o.o.) w odniesieniu do rynków, na których Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów zidentyfikował istotne ograniczenie konkurencji,
2. zrezygnowania przez Gaspol S.A. w *Umowie sprzedaży składników majątkowych oraz przeniesienia innych praw i obowiązków związanych z segmentem gazu w butlach*, zawartej w dniu 29 czerwca 2012 r. pomiędzy Gaspol S.A. a Orlen Gaz Sp. z o.o., z zapisów w par. 9 pkt. 1) a, b, c i d oraz niepodejmowania przez Gaspol S.A. ustaleń z Orlen Gaz Sp. z o.o. w przedmiocie, o którym mowa w par. 9 pkt. 1) a, b, c i d w odniesieniu do rynków, na których Prezes Urzędu zidentyfikował istotne ograniczenie konkurencji,

3. zrezygnowania przez Gaspol S.A. w *Umowie sprzedaży składników majątkowych oraz przeniesienia innych praw i obowiązków związanych z segmentem gazu w butlach*, zawartej w dniu 29 czerwca 2012 r. pomiędzy Gaspol S.A. a Orlen Gaz Sp. z o.o., z obowiązku zawartego w par. 9 pkt. 5 oraz niepodejmowania przez Gaspol S.A. ustaleń z Orlen Gaz Sp. z o.o. w przedmiocie, o którym mowa w par. 9 pkt. 5 w odniesieniu do rynków, na których Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów zidentyfikował istotne ograniczenie konkurencji,
4. wyłączenia z zakresu koncentracji kontenerów wykorzystywanych przez podmioty będące odbiorcami Orlen Gaz Sp. z o.o. na rynkach, na których Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów zidentyfikował istotne ograniczenie konkurencji,
5. powstrzymania się przez Gaspol S.A. od uzyskiwania od Orlen Gaz Sp. z o.o. jakichkolwiek informacji, pozwalających na identyfikację podmiotów kupujących od Orlen Gaz Sp. z o.o. gaz na rynkach, na których Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów zidentyfikował istotne ograniczenie konkurencji. W celu realizacji tego punktu warunku Gaspol S.A. powinien zrezygnować w szczególności z wszelkich uprawnień przyznanych mu w tym zakresie w *Umowie sprzedaży składników majątkowych oraz przeniesienia innych praw i obowiązków związanych z segmentem gazu w butlach* zawartej w dniu 29 czerwca 2012 r. pomiędzy Gaspol S.A. a Orlen Gaz Sp. z o.o.,
6. powstrzymania się przez Gaspol S.A. od jakichkolwiek aktywnych działań na rynkach, na których Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów zidentyfikował istotne ograniczenie konkurencji, które miałyby na celu przejęcie dotychczasowych odbiorców Orleu Gaz Sp. z o.o. na tych rynkach,
7. poinformowania Orlen Gaz Sp. z o.o. przez Gaspol S.A. o działaniach wynikających z ww. punktów 1-5 warunku oraz złożenia Orlen Gaz Sp. z o.o. przez Gaspol S.A. stosownych oświadczeń niezbędnych do realizacji warunku, o którym mowa w ww. pkt. 1,2,3,4 i 5.

Realizacja warunku, w części, o której mowa w pkt. 1, 2, 3, 4 i 7, musi nastąpić przed dokonaniem koncentracji, jednocześnie Gaspol S.A. będzie zobowiązany do powstrzymania się od działań, o których mowa w pkt. 5 i 6 przez okres jednego roku od dnia dokonania koncentracji.

II. Na podstawie art. 19 ust. 3 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. *o ochronie konkurencji i konsumentów* (Dz. U. Nr 50, poz. 331 ze zm.) zobowiązuje się Gaspol S.A. do złożenia Prezesowi Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów informacji o realizacji powyższego warunku w terminie 30 dni od jego zrealizowania. Dodatkowo zobowiązuje się Gaspol S.A. do informowania Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów o stanie realizacji warunku za każde pełne 3 miesiące, które upłyną od dnia wydania decyzji w przedmiotowej sprawie do chwili realizacji warunku, w terminie nie dłuższym niż 20 dni po upływie każdego z trzymiesięcznych okresów.

Uzasadnienie

W dniu 25 lipca 2012 r. wpłynęło do Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (dalej także „Prezes Urzędu” lub „organ antymonopolowy”) zgłoszenie zamiaru koncentracji przedsiębiorców, polegającej na nabyciu przez Gaspol S.A. z siedzibą w Warszawie (dalej jako „Gaspol”) części mienia Orlen Gaz Sp. z o.o. z siedzibą w Płocku (dalej jako „Orlen Gaz”).

W związku z tym, iż:

- 1) spełnione zostały niezbędne przesłanki uzasadniające obowiązek zgłoszenia zamiaru koncentracji, bowiem:
 - łączny obrót na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przedsiębiorców uczestniczących w koncentracji w roku obrotowym poprzedzającym rok zgłoszenia przekroczył równowartość 50 mln euro, tj. kwotę określoną w art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. Nr 50, poz. 331 ze zm.), zwanej dalej również „ustawą o ochronie konkurencji”,
 - nabycie przez przedsiębiorcę części mienia innego przedsiębiorcy, jeżeli obrót realizowany przez to mienie w którymkolwiek z dwóch lat obrotowych poprzedzających zgłoszenie przekroczył na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej równowartość 10 mln euro, jest jednym ze sposobów koncentracji, określonym w art. 13 ust. 2 pkt 4 ustawy o ochronie konkurencji,

- 2) nie występuje w tej sprawie żadna okoliczność z katalogu przesłanek wymienionych w art. 14 ustawy o ochronie konkurencji, wyłączająca obowiązek zgłoszenia zamiaru przedmiotowej koncentracji,

zostało wszczęte postępowanie antymonopolowe w tej sprawie, o czym, zgodnie z art. 61 § 4 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2013 r., poz. 267), organ antymonopolowy zawiadomił Gaspol pismem z dnia 31 lipca 2012 r.

Organ antymonopolowy w trakcie niniejszego postępowania przeprowadził ankietę wśród konkurentów uczestników koncentracji, działających na rynkach, na których działalność Gaspol i Orlen Gaz pokrywa się w zakresie sprzedaży hurtowej i detalicznej butli z gazem LPG. Ankietę wystosowano do ok. 50 przedsiębiorców, a skierowane do nich pytania dotyczyły m.in. wielkości sprzedaży gazu LPG w butlach, realizowanej przez należące do nich rozlewnie/bazy dystrybucyjne, do różnych grup klientów (pośrednicy, ostateczni odbiorcy przemysłowi) w ujęciu ilościowym i wartościowym.

Postanowieniem Nr DKK - 27/2013 z dnia 26 lutego 2013 r. Prezes Urzędu zaliczył w poczet materiału dowodowego niniejszego postępowania dane i informacje zawarte w piśmie AmeriGas Polska sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie z dnia 6 lutego 2013 r., dotyczące:

1. odległości, na jakie realizowana jest większość dostaw (70-80% dostaw rozlewni) autogazu do odbiorców końcowych za pośrednictwem rozlewni i baz dystrybucyjnych należących do AmeriGas Polska sp. z o.o. oraz Newco LPG sp. z o.o.,
2. odległości, na jakie realizowana jest większość dostaw (70-80% dostaw rozlewni) gazu LPG do zbiorników do odbiorców instytucjonalnych (przemysłowych) i gospodarstw domowych za pośrednictwem rozlewni i baz dystrybucyjnych należących do AmeriGas Polska sp. z o.o. oraz Newco LPG sp. z o.o.,
3. odległości, na jakie realizowana jest większość dostaw (70-80% dostaw rozlewni) butli z gazem LPG do odbiorców instytucjonalnych (przemysłowych), zużywających gaz na własne potrzeby, za pośrednictwem rozlewni i baz dystrybucyjnych należących do AmeriGas Polska sp. z o.o. oraz Newco LPG sp. z o.o.,
4. odległości, na jakie realizowana jest większość dostaw (70-80% dostaw rozlewni) butli z gazem LPG do pośredników za pośrednictwem rozlewni i baz dystrybucyjnych należących do AmeriGas Polska sp. z o.o. oraz Newco LPG sp. z o.o.,
5. wielkości sprzedaży gazu LPG w butlach w ujęciu ilościowym i wartościowym w latach 2010-2012 do poszczególnych grup klientów realizowanej przez rozlewnie oraz bazy dystrybucyjne należące do AmeriGas Polska sp. z o.o. oraz Newco LPG sp. z o.o.,

uzyskane w trakcie postępowania antymonopolowego w sprawie koncentracji, polegającej na przejęciu przez AmeriGas Polska sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie kontroli nad Newco LPG sp. z o.o. z siedzibą w Krakowie (sygn. akt DKK1-421/38/12/KO), o czym zawiadomił Gaspol pismem z dnia 27 lutego 2013 r.

Uczestnicy koncentracji

Gaspol – aktywny uczestnik koncentracji – jest największym dystrybutorem gazu płynnego (LPG¹) w Polsce. Dostarcza przedsiębiorcom oraz odbiorcom detalicznym autogaz, gaz w butlach i do zbiorników. Gaspol dysponuje 2 terminalami przeładunkowymi - morskim w Gdańsku i kolejowym w Małaszewiczach, 9 rozlewniami gazu płynnego zlokalizowanymi w Barlinku, Łomży, Lubartowie, Grońcu, Kolonii Wągródka, Pleszewie, Lwówku Śląskim, Rypinie i Stąporkowie oraz 141 bazami dystrybucyjnymi. Oferta Gaspol dostępna jest w całej Polsce poprzez ok. 300 autoryzowanych dystrybutorów i ok. 20 tys. punktów sprzedaży detalicznej. Gaspol posiada dwie spółki zależne zajmujące się obrotem paliwami ciekłymi: Warsaw Gas Trading Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie i N.EN. Nowa Energia Sp. z o.o. w likwidacji z siedzibą w Pleszewie. Gaspol należy do grupy kapitałowej, na czele której stoi SHV Energy N.V. z siedzibą w Hoofddorp (Holandia) - światowy lider na rynku LPG. W ramach grupy SHV Energy N.V. prowadzą działalność np. spółki:

1. Makro - handel hurtowy (cash&carry),
2. Dyas - wydobycie i przerób ropy naftowej i gazu,
3. Mammoet - specjalistyczne usługi transportowe,
4. The Clean Energy Company - inwestycje w zrównoważony rozwój źródeł energii,
5. ERICS - dostarczanie usług serwisowych dla przemysłu,
6. NMP - inwestycje na niepublicznym rynku kapitałowym.

Orlen Gaz – pasywny uczestnik koncentracji – wchodzi w skład grupy kapitałowej, na czele której stoi PKN Orlen S.A. z siedzibą w Płocku, spółka notowana na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie, której największym akcjonariuszem jest Skarb Państwa, posiadający 27,52% akcji i głosów na walnym zgromadzeniu akcjonariuszy tej Spółki. W skład Grupy PKN Orlen wchodzi ponad 70 spółek. Podstawowym przedmiotem działalności Grupy PKN ORLEN jest przetwarzanie ropy naftowej na benzynę bezołowiową, olej napędowy, olej opałowy i paliwa lotnicze, jak również LPG, smary, tworzywa sztuczne, wyroby petrochemiczne, takie jak węglowodory aromatyczne (np. toluen, farbasol, ksylen,

ortoksylen, benzen), petrochemikalia (np. aceton, butadien techniczny, etylen polimeryzacyjny, fenol, glikole, olej popirolityczny), wytwarzanie produktów energetycznych i ubocznych (np. azot skroplony, tlen skroplony), nawozów sztucznych.

Orlen Gaz zajmuje się sprzedażą i dystrybucją: autogazu, gazu płynnego LPG, butli z gazem LPG. Posiada 3 rozlewnie gazu płynnego (w Płocku, Krośnie Odrzańskim i Hrubieszowie) oraz 4 bazy dystrybucyjne. Ponadto Orlen Gaz kompleksowo wykonuje instalacje przemysłowe na gaz płynny. Realizuje projekty LPG, wykorzystywane w procesach technologicznych w przemyśle, rolnictwie i budownictwie.

Przyczyny i zakres koncentracji

Podstawę zgłoszenia transakcji stanowi zawarta w dniu 29 czerwca 2012 r. pomiędzy Gaspol i Orlen Gaz *Umowa sprzedaży składników majątkowych oraz przeniesienia innych praw i obowiązków związanych z segmentem gazu w butlach*, dalej „Umowa sprzedaży”. Na podstawie Umowy sprzedaży Gaspol nabędzie część mienia Orlen Gaz, obejmującą segment gazu w butlach. Przedmiotem transakcji jest **[tajemnica przedsiębiorstwa – załącznik nr 1 do decyzji – pkt 1]**.

Zgodnie z oświadczeniem Gaspol, przedmiotowa koncentracja ma na celu zwiększenie efektywności mocy produkcyjnych tej Spółki oraz rozszerzenie sieci dystrybucyjnej Gaspol, przy jednoczesnym zmniejszeniu kosztów operacyjnych.

Organ antymonopolowy ustalił i zważył, co następuje:

W ocenie Gaspol uczestnicy koncentracji prowadzą działalność na następujących rynkach wspólnych:

- sprzedaż detaliczna gazu (LPG) w butlach na potrzeby przemysłowe,
- sprzedaż hurtowa gazu (LPG) w butlach na potrzeby przemysłowe,
- sprzedaż detaliczna gazu (LPG) w butlach na potrzeby gospodarstw domowych,
- sprzedaż hurtowa gazu (LPG) w butlach na potrzeby gospodarstw domowych.

Określając rynki właściwe w aspekcie produktowym Gaspol wziął pod uwagę substytucyjność produktu, z uwzględnieniem następujących miar tej substytucyjności:

(1) właściwości – badając substytucyjność przez pryzmat właściwości produktu należy przyjąć, w ocenie Gaspol, że produktem definiującym rynek jest gaz (LPG) w butlach. Należy bowiem stwierdzić, że dostępne formy sprzedaży gazu LPG, tj. gazu w butlach i gazu luzem,

¹ Liquefied Petroleum Gas

nie są wymienne z punktu widzenia przeciętnego nabywcy, przede wszystkim z uwagi na całkowicie odmienne wymagania infrastrukturalne niezbędne do eksploatacji surowca. Eksploatacja gazu nabywanego luzem wymaga m.in. zainstalowania zbiornika i infrastruktury doprowadzającej gaz ze zbiornika, podczas gdy eksploatacja gazu w butlach zasadniczo pozbawiona jest podobnych ograniczeń;

(2) przeznaczenie – badając substytucyjność przez pryzmat przeznaczenia produktu, z uwagi na właściwości techniczne butli stosowanych w obrocie oraz właściwości fizyko-chemiczne zawartego w nich gazu, należy, w ocenie Gaspol, wprowadzić rozróżnienie na gaz (LPG) w butlach na potrzeby gospodarstw domowych oraz gaz (LPG) w butlach na potrzeby przemysłowe. Znacząca część butli przeznaczonych do segmentu przemysłowego – butle do zasilania wózków widłowych – różni się zastosowanymi w nich zaworami i sposobem poboru gazu (gaz pobierany w fazie ciekłej). W konsekwencji – co do zasady – butla do zastosowań domowych (np. gotowania) nie może posłużyć jednocześnie do napędu wózka widłowego (zastosowanie przemysłowe) i odwrotnie. Ponadto na potrzeby przemysłowe, poza napędem wózków widłowych, używa się również propanu technicznego (mieszanka propan – butan, której głównym składnikiem jest propan) w butlach 30, 33, 10 kg oraz mieszaniny propanu i butanu w butlach o pojemności 30, 33, 11 kg, przede wszystkim do wykorzystania w procesach technologicznych (obróbka cieplna metali, cięcie, zgrzewanie) oraz do zasilania nagrzewnic i ogrzewaczy wewnętrznych (budownictwo, logistyka).

Mając na uwadze, że przedsiębiorcy uczestniczący w koncentracji sprzedają produkt zarówno na rzecz odbiorców finalnych, jak i na rzecz hurtowników, należy wprowadzić, w ocenie Gaspol, dalsze kryterium określenia rynków właściwych, mianowicie podział ze względu na szczebel obrotu i związany z tym odmienny krąg odbiorców – stąd dla każdego rynku produktowego wprowadził dodatkowo podział na sprzedaż detaliczną i na sprzedaż hurtową.

Oceniając aspekt geograficzny rynku sprzedaży gazu LPG w butlach, zarówno hurtowego, jak i detalicznego, Gaspol uznał, iż ma on wymiar krajowy, za czym przemawiają następujące argumenty:

- 1) właściwości i przeznaczenie produktu – na terenie całego kraju każdy z produktów definiujących rynki właściwe oferowany jest z zachowaniem tożsamyh właściwości i ma tożsamy przeznaczenie,
- 2) bariery dostępu do rynku – na terenie całego kraju istnieje jednakowy dostęp do rynku:
 - o dostępie do omawianych rynków decyduje *de facto* dostęp do rozlewni gazu, ponieważ gotowy produkt, rozumiany jako gaz w butli, jest wytwarzany właśnie

w rozlewniach i stamtąd jest dystrybuowany do finalnych odbiorców i do punktów sprzedaży,

- na terenie Polski funkcjonuje obecnie około 200 rozlewni gazu i są one rozproszone na terenie całego kraju. Masowy transport produktu z każdej rozlewni do finalnego odbiorcy albo do punktu sprzedaży jest opłacalny na odległość od 200 do 400 kilometrów (w zależności od użytego środka transportu), jednak w praktyce, z uwagi na rozbudowaną sieć rozlewni, nie występuje konieczność transportowania produktu na taką odległość,
 - liczba rozlewni, powszechna dostępność do produktu gotowego (zakup napełnionych butli) oraz występująca na rynku praktyka usługowego napełniania butli gazem sprawia, że każdy dostawca gazu ma potencjalnie nieograniczony dostęp do sprzedaży swojego produktu na terenie całego kraju,
 - rozpoczęcie sprzedaży produktu na wybranym obszarze nie wymaga posiadania w danym rejonie własnej rozlewni – wystarczające jest zawarcie umowy z jedną z wielu rozlewni, usytuowaną najbliżej docelowego obszaru, i ewentualnie do przetransportowania do tej rozlewni pustych butli, które pozostają już w obrocie na docelowym obszarze,
- 3) preferencje konsumentów – preferencje konsumentów nie są różnicowane w zależności od obszarów kraju, oczekiwania konsumentów odnośnie właściwości butli z gazem są tożsame na terenie całego kraju (co wynika ze znormalizowanego kształtu i rozmiaru butli),
- 4) znaczące różnice cen – ceny produktu są zbliżone na terenie całego kraju,
- 5) znaczące różnice kosztów transportu – koszty transportu są zbliżone na terenie całego kraju.

Prezes Urzędu podziela stanowisko Gaspol jedynie w kwestii określenia rynku właściwego w aspekcie produktowym dla detalicznej sprzedaży butli z gazem LPG. Natomiast, w ocenie organu antymonopolowego, określenie rynku właściwego dla hurtowej sprzedaży butli z gazem LPG i wyodrębnienie w nim dwóch segmentów, tj. sprzedaży butli na potrzeby przemysłowe i na potrzeby bytowe, nie jest właściwe. Za niewłaściwe Prezes Urzędu uznał także określenie przez Gaspol rynków w aspekcie geograficznym zarówno dla hurtowej, jak i detalicznej sprzedaży gazu LPG w butlach.

Bezsporne jest, iż uczestnicy koncentracji prowadzą działalność na rynku sprzedaży gazu płynnego LPG. Gaz LPG jest pozyskiwany podczas wydobycia gazu ziemnego i ropy naftowej. Jest również produkowany w rafineriach w procesie przeróbki ropy naftowej. Gaz LPG jest to nazwa ogólna, obejmująca dwa produkty: propan (C₃H₈) i butan (C₄H₁₀). LPG w temperaturze pokojowej przy normalnym ciśnieniu ma postać gazu. Ulega on skropleniu przy ciśnieniu wynoszącym od 2,2 do 4 atmosfer. Do butli jest pompowany przy ciśnieniu 6 atmosfer. Butle i zbiorniki, w których jest przechowywany i transportowany, napelnia się do 80 - 85% pojemności, aby uniknąć rozerwania butli przez rozszerzającą się przy zmianie temperatury ciecz. LPG jest paliwem czystym i bezpiecznym dla środowiska.

LPG stosowany jest głównie jako: paliwo do zasilania różnego rodzaju urządzeń grzewczych np. promienników gazowych, nagrzewnic, źródło zasilania domowych kuchenek gazowych, grilli gazowych, kuchenek turystycznych, paliwo silnikowe – autogaz, paliwo stosowane do prac dekarских, instalacyjnych, obróbki i cięcia metali, paliwo w systemach kogeneracji i mikrokogeneracji, gaz nośny do kosmetyków w aerozolu, w przemyśle do napędu wózków widłowych.

Pomimo różnic natury chemicznej (takich jak gęstość oraz temperatura wrzenia, które decydują o sposobie oraz temperaturze przechowywania), propan i butan są do siebie bardzo podobne i w pewnym zakresie, również w zależności od przepisów obowiązujących w danym kraju, w wielu przypadkach można je stosować wymiennie. Jednakże autogaz zawsze stanowi mieszanekę obu tych produktów.

Aktualnie w polskim systemie normatywnym funkcjonują dwie normy, charakteryzujące właściwości fizykochemiczne LPG w zależności od jego zastosowania, tj.:

- PN-C-96008 „Przetwory naftowe. Gazy węglowodorowe. Gazy skroplone C₃-C₄” (dalej „Norma PN-C-96008”) - norma ta odnosi się² do gazów skroplonych C₃-C₄ stosowanych jako podstawowy surowiec do dalszej przeróbki chemicznej, również jako gaz opałowy w gospodarstwach domowych, w przemyśle i turystyce; norma ta wyróżnia 3 rodzaje mieszanin gazów płynnych: a) butan techniczny – mieszanina A (nie jest stosowana w Polsce), zawierająca nie więcej niż 5 % propanu lub propenu (pozostałe składniki stanowią n-butan, izobutan, buteny, etan, eten, pentany, pentany i wyższe węglowodory), b) propan-butany – mieszanina B, która zawiera od 18 do 55 % propanu

² Norma ta nie jest normą do obowiązkowego stosowania, jednak jest powszechnie stosowana w praktyce rynkowej

lub propenu i co najmniej 45 % butanu, butenu i butadienu z zastrzeżeniem, że zawartość dienów nie może być wyższa niż 1 % oraz alkenów c4 nie więcej niż 22 % - pozostałe składniki stanowią metan, etan, eten, pentany, pentany i wyższe węglowodory, c) propan techniczny – mieszanina C, która zawiera min. 90 % propanu lub propenu i do 10 % metanu, etanu, etenu, butanu, butenu, propenu oraz butadienów;

- PN-EN 589:201 „Paliwa do pojazdów samochodowych. LPG. Wymagania i metody badań” (dalej „Norma PN-EN 589”) - w normie tej podano wymagania i metody badań paliwa silnikowego LPG (skroplonego gazu węglowodorowego) będącego w sprzedaży i dystrybucji; dotyczy to LPG używanego w samochodach z silnikami dostosowanymi do tego paliwa. Norma ta stosowana jest również do butli służących do napędu wózków widłowych.

Wśród różnych źródeł energii LPG posiada niewielki udział (poniżej 2%). Komisja Europejska w swoim orzecznictwie uznała³, iż LPG stanowi oddzielny rynek, którego nie można zastąpić większością innych źródeł energii (paliwami mineralnymi stałymi, gazem, elektrycznością, itp.), głównie z następujących powodów:

- (i) różnica w docelowym zastosowaniu: wiele zastosowań produktów na bazie LPG jest niekompatybilnych z innymi źródłami energii, a przez to nie można ich zastąpić tymi źródłami, głównie z powodu ich szczególnych właściwości chemicznych;
- (ii) analiza korelacji wskazała, iż ceny LPG nie są uzależnione od cen alternatywnych źródeł energii;
- (iii) przejście z jednego źródła energii na inne związane jest z wprowadzeniem istotnych zmian w sprzęcie, co pociąga za sobą znaczne wydatki.

W ocenie Prezesa Urzędu rynek gazu płynnego (LPG) można podzielić na trzy segmenty:

1. autogaz stosowany jako paliwo do pojazdów,
2. gaz do ogrzewania (w zbiornikach),
3. gaz w butlach.

³ decyzja Komisji z 26 stycznia 2006, nr COMP/M.4028, Flaga/Progas decyzja Komisji z 9 lutego 2000, nr COMP/M.1628, TotalFina/Elf, potwierdzona decyzją Komisji z 21 marca 2001, nr COMP/M.2375, PAI +UGI/Elf Antragaz

Do rozlewni gazu dostarczane są gotowe produkty gazowe, tj. propan, mieszanka propan-butan do butli i mieszanka propan-butan autogaz. Produkty te mogą być dostarczane jako produkt gotowy z surowca pierwotnego (bezpośrednio od dostawcy) lub przygotowane w procesie mieszania w terminalach przeładunkowych. Produkty gotowe lub surowiec pierwotny dostarczane są do rozlewni lub terminala w autocysternach, cysternach kolejowych lub statkami i rozładowywane do ciśnieniowych zbiorników magazynowych przy wykorzystaniu stacjonarnych instalacji gazowych rozlewni lub terminala (pompy, sprężarki LPG i rurociągi międzyobiektowe). W każdej rozlewni i terminalu wydzielone są zbiorniki magazynowe dla poszczególnych produktów gazowych. W terminalach linie do tworzenia mieszanek (instalacje mieszające) są odrębnymi instalacjami, ale wykorzystują wspólne rurociągi międzyobiektowe. Konfekcjonowanie autogazu i gazu do zbiorników może odbywać się zarówno w rozlewniach, jak i w terminalach. Natomiast konfekcjonowanie gazu w butlach odbywa się tylko w rozlewniach na wydzielonych liniach produkcyjnych.

Sprzedaż autogazu stanowi ok. 73%⁴ sprzedaży ogółem LPG w Polsce. Autogaz to mieszanina propan-butan, stanowiąca produkt stosowany do napędu pojazdów wyposażonych w specjalną instalację. Wytwarzany jest najczęściej w procesach krakingu katalitycznego oraz pirolizy olefinowej. Norma PN-EN 589 nie określa wymaganej zawartości propanu w mieszaninie lecz wymagane parametry jakościowe, takie m.in. jak:

- liczba oktanowo-motorowa nie niższa niż 89,
- zawartość siarki nie większa niż 50 mg/kg,
- prężność par – maks. 150 kPa przy temperaturze 40°C,
- brak wody,
- wyczuwalność zapachu.

W praktyce przyjmuje się, że wymagane parametry spełnia odpowiednio czysty propan-butan o zawartości min. 60 % propanu w okresie zimowym i ok. 40 % propanu w okresie letnim.

Gaz płynny do napędu samochodów obłożony jest podatkiem akcyzowym (zgodnie z ustawą z dnia 23 stycznia 2004 r. o podatku akcyzowym - Dz. U. Nr 29, poz. 257 ze zm.).

Dystrybutorzy LPG nabywają autogaz oraz dostarczają go do stacji paliw z magazynów (rozlewni) lub bezpośrednio z rafinerii i terminali za pośrednictwem autocystern o masie załadunkowej od 5 do 20 ton.

⁴ Raport roczny 2011 Polskiej Organizacji Paliw Płynnych (str. 9)

Sprzedaż LPG do ogrzewania w zbiornikach stanowi ok. 11,5% sprzedaży ogółem LPG w Polsce. Do ogrzewania wykorzystuje się propan techniczny (minimum 90% roztworu stanowi propan), jak i mieszankę propan–butan (minimum 18% roztworu stanowi propan). Propan techniczny jest paliwem pełnosezonowym. Temperatura wrzenia propanu wynosi ok. - 42 st. C.

Gaz LPG transportowany jest z rafinerii lub terminali za pośrednictwem autocystern o masie ładunkowej od 6 do 18 ton lub koleją bezpośrednio do magazynów (rozlewni) dystrybutorów LPG. Z rozlewni LPG dostarczany jest przy użyciu samochodów cystern bezpośrednio do klientów końcowych, posiadających zbiorniki do przechowywania LPG. Zbiorniki, z reguły, stanowią własność dystrybutora i są dzierżawione klientom na podstawie zawartych umów na dostawę gazu LPG. Dystrybutor gazu (właściciel zbiornika) jest zobowiązany do serwisu technicznego zbiornika i utrzymania go w rejestrze Urzędu Dozoru Technicznego. Zbiornik LPG może być zainstalowany zarówno nad, jak i pod powierzchnią ziemi.

Sprzedaż gazu w butlach stanowi ok. 15% sprzedaży ogółem LPG w Polsce. Gaz LPG w butlach najczęściej stosowany jest na terenach niezurbanizowanych, gdzie nie ma dostępu do instalacji gazu ziemnego. Głównymi konsumentami LPG w butlach są gospodarstwa domowe, wykorzystujące gaz przede wszystkim do gotowania. Gaz LPG w butlach używany jest również w przemyśle do napędu wózków widłowych, do obróbki cieplnej lub do zasilania nagrzewnic. Butla do zasilania wózków widłowych różni się od butli, mającej zastosowanie w gospodarstwach domowych oraz od pozostałych butli, mających zastosowanie w przemyśle, rodzajem zaworu. Zawór zamontowany w butlach do napędu wózków widłowych umożliwia pobór płynnej fazy gazu. Budowa zaworu powoduje, że butle takie nazywane są butlami syfonowymi. Butle LPG, mające zastosowanie w gospodarstwach domowych wyposażone są w zawory do poboru fazy gazowej LPG. Butle z takim zaworem mogą być również stosowane w przemyśle do obróbki cieplnej lub do zasilania nagrzewnic. Dystrybutor LPG nie ma możliwości zamiany zastosowanego w butli zaworu.

Butle zawierają LPG na bazie propanu technicznego lub mieszanki propanu i butanu (min. 18% i max. 55 % roztworu stanowi propan). Najpopularniejsze na polskim rynku są butle gazowe o pojemności 11 kg gazu propan–butan. W obrocie butle występują w różnych kolorach i umieszczone jest na nich logo dystrybutora LPG. Butla do napędu wózków widłowych różni się od butli, mającej zastosowanie w gospodarstwach domowych m.in. tym,

że posiada osłonę zaworu od strony zewnętrznej, a napis umieszczony jest pionowo. Ma również inaczej wykończone wnętrze, które jest wyżarzone oraz niekiedy wyścielone teflonem, tak by ograniczyć ilość zabrudzeń trafiających do filtra wózka. Butla LPG jest zbiornikiem ciśnieniowym i co 10 lat podlega legalizacji.

Zanim LPG trafi do użytkownika końcowego, jest rozlewany do butli w rozlewniach na specjalnych liniach technologicznych. Jak wynika z materiału zebranego w sprawie, podmiot dokonujący rozlewu i sprzedaży hurtowej butli z gazem poza rozlewnią musi mieć status składu podatkowego, który nadawany jest przez Urzędy Celne.

Dystrybucja butli LPG dla gospodarstw domowych i przemysłu odbywa się z wykorzystaniem dwóch podstawowych kanałów dystrybucji – hurtowego i detalicznego, a transport butli z gazem odbywa się samochodami ciężarowymi. Kanał sprzedaży detalicznej butli z gazem LPG dla gospodarstw domowych obejmuje:

- dostawy realizowane wprost z rozlewni i baz dystrybucyjnych do klientów ostatecznych za pośrednictwem firm transportowych (ok. **[tajemnica przedsiębiorstwa – załącznik nr 1 do decyzji – pkt 2]** % dostaw Gaspol);
- dostawy realizowane z rozlewni i baz dystrybucyjnych do punktów sprzedaży gazu LPG (własnych lub z podpisaną umową dzierżawy) za pośrednictwem współpracujących firm transportowych (ok. **[tajemnica przedsiębiorstwa – załącznik nr 1 do decyzji – pkt 3]** % dostaw Gaspol).

W kanale sprzedaży detalicznej dla gospodarstw domowych na cele bytowe ceny na gaz ustalane są przez dystrybutora gazu LPG, a sprzedaż odbywa się na jego rzecz. Natomiast gaz LPG w butlach dla przemysłu w kanale detalicznym jest dystrybuowany bezpośrednio klientom instytucjonalnym, którzy są ostatecznymi odbiorcami. Sprzedawany produkt pochodzi bezpośrednio z rozlewni lub bazy dystrybucyjnej.

Sprzedaż gazu LPG dla gospodarstw domowych i przemysłu w kanale hurtowym obejmuje dostawy realizowane z rozlewni i baz dystrybucyjnych do niezależnych odbiorców hurtowych, posiadających koncesję na obrót gazem płynnym, którzy prowadzą dalszą sprzedaż klientom ostatecznym. Współpraca dystrybutora gazu LPG z odbiorcą hurtowym odbywa się na podstawie umowy dealerskiej lub umowy dystrybucyjnej. Zdecydowana większość pośredników (w przypadku Gaspol ok. **[tajemnica przedsiębiorstwa – załącznik nr 1 – pkt 4]** %) zaopatruje się u dystrybutora gazu LPG zarówno w butle na cele bytowe, jak i przemysłowe, tj. działa jednocześnie w obu hurtowych kanałach dystrybucji.

Należy podkreślić, że sprzedaż LPG w butlach charakteryzuje się brakiem znaczących przeszkód dla zmiany dostawców LPG z uwagi na fakt, iż umowy pomiędzy dostawcami a odbiorcami nie zawierają zazwyczaj postanowień, które utrudniałyby ich rozwiązanie. I tak, na przykład w umowach handlowych na dostawy butli z gazem i umowach dystrybucyjnych zawartych przez Gaspol okres wypowiedzenia wynosi **[tajemnica przedsiębiorstwa – załącznik nr 1 – pkt 5]**. W przypadku Orlen Gaz w umowach dotyczących sprzedaży gazu propan-butan w butlach syfonowych do zasilania gazowych wózków widłowych okres wypowiedzenia wynosi **[tajemnica przedsiębiorstwa – załącznik nr 1 – pkt 6]**, zaś w umowach dystrybucyjnych i umowach na dostawę gazu płynnego w butlach okres wypowiedzenia wynosi **[tajemnica przedsiębiorstwa – załącznik nr 1 – pkt 7]**.

Mając na względzie powyższe ustalenia, dotyczące sprzedaży gazu LPG w trzech segmentach, Prezes Urzędu uznał, iż w aspekcie produktowym z uwagi na:

- a) formę sprzedaży gazu LPG, tj. w butlach i luzem, nie są one wymienne z punktu widzenia nabywców, przede wszystkim ze względu na odmienne wymagania infrastrukturalne niezbędne do eksploatacji surowca - gaz nabywany luzem wymaga m.in. zainstalowania zbiornika i infrastruktury doprowadzającej gaz ze zbiornika, podczas gdy eksploatacja gazu w butlach zasadniczo pozbawiona jest podobnych ograniczeń,
- b) fakt, iż mieszaniny gazu płynnego w związku z ich właściwościami fizyko – chemicznymi dedykowane są poszczególnym segmentom, w aspekcie technologicznym potencjalnie mogą być wzajemnie zastępowalne pod pewnymi warunkami, wynikającymi z tych właściwości (np. konieczność przerobienia instalacji), jednakże tego typu zmiana niesie za sobą ryzyko niewłaściwego doboru mieszanki do właściwości technologicznych instalacji, co może skutkować nieprawidłową pracą urządzeń oraz może stanowić istotne ryzyko dla bezpieczeństwa użytkownika: np. nie ma możliwości zastąpienia propanu technicznego propano–butanem ze względu na wyższą temperaturę parowania zarówno w przypadku zbiorników, jak i butli (butle propanowe muszą mieć większą wytrzymałość),
- c) występujące różnice w cenach pomiędzy różnymi rodzajami gazu (autogaz i propan są droższe niż mieszanka propan–butan; propan jest droższy niż autogaz),
- d) przeznaczenie – do ogrzewania (zbiorników) stosowany jest głównie propan techniczny, zaś w butlach i do napędu samochodów stosowany jest propan-butan (do napędu samochodów mieszanina propanu i butanu powinna spełniać wymogi określone w normie PN-EN 589),

- e) cenę autogazu, który ze względu na wymagania fizyczne jest produktem droższym niż propan-butan, więc jego stosowanie do butli lub zbiorników byłoby nieuzasadnione z ekonomicznego punktu widzenia; autogaz stosowany jest w butlach do napędu wózków widłowych,
 - f) stosowane różne systemy dystrybucji, logistykę dostaw oraz stosowane środki transportu (butle - samochody skrzyniowe, gaz do zbiorników i autogaz - cysterny)
- każdy z ww. segmentów rynku gazu płynnego stanowi odrębny rynek właściwy.

W ocenie Prezesa Urzędu w rynku sprzedaży gazu LPG w butlach, ze względu na kryterium właściwości produktu, kryterium przeznaczenia oraz kryterium szezębla obrotu należy wyróżnić segment gazu LPG w butlach na potrzeby gospodarstw domowych (bytowe) oraz segment gazu LPG w butlach na potrzeby przemysłowe. Przemawiają za tym, jak wspomniano wyżej, m.in. właściwości techniczne butli stosowanych w obrocie oraz właściwości fizyko-chemiczne zawartego w nich gazu. Butle przeznaczone do zasilania wózków widłowych różnią się zastosowanymi w nich zaworami i sposobem poboru gazu (do napędu wózków widłowych - gaz pobierany w fazie płynnej, do butli przeznaczonych na cele bytowe – w fazie gazowej). Ponadto gaz do napędu wózków widłowych musi spełniać normy wymagane dla autogazu - w konsekwencji butla do zastosowań domowych nie może posłużyć jednocześnie do napędu wózka widłowego i odwrotnie. Na potrzeby przemysłowe, poza napędem wózków widłowych, używa się również propanu technicznego (mieszanka propan – butanu, której głównym składnikiem jest propan) w butlach 30, 33, 10 kg oraz mieszaniny propanu i butanu w butlach o pojemności 30, 33, 11 kg, przede wszystkim do wykorzystania w procesach technologicznych (obróbka cieplna metali, cięcie, zgrzewanie) oraz do zasilania nagrzewnic i ogrzewaczy wewnętrznych (budownictwo, logistyka).

Za powyższą segmentacją rynku gazu LPG w butlach przemawia również fakt, iż w obydwu segmentach mamy do czynienia z innym kręgiem odbiorców oraz z różnymi sposobami dystrybucji – butle na cele bytowe nabywane są przez ostatecznych nabywców w punktach sprzedaży detalicznej, zaś na potrzeby przemysłowe dostarczane są bezpośrednio przez dystrybutorów gazu LPG lub pośredników (odbiorców hurtowych, którzy w ramach swojej działalności prowadzą dalszą dystrybucję do klientów finalnych) z rozlewni i baz dystrybucyjnych do siedziby odbiorcy.

Również KE w sprawie COMP/M.1628 - *TotalFina/Elf* dokonała podziału rynku LPG na właściwe rynki produktowe z uwagi na istnienie wielu sposobów dystrybucji LPG,

zróznicowany skład produktów na bazie LPG (propan, butan lub mieszanka obu gazów) oraz zastosowanie.

Podkreślić należy, iż działalność uczestników koncentracji pokrywa się wyłącznie w zakresie sprzedaży gazu LPG w butlach. W związku z tym, iż butle z gazem sprzedawane są zarówno do pośredników (odbiorców hurtowych), którzy w ramach swojej działalności prowadzą dalszą dystrybucję butli z gazem do odbiorców finalnych, jak i bezpośrednio na rzecz odbiorców finalnych, zużywających gaz na własne potrzeby, Prezes Urzędu wyodrębnił z szeroko rozumianego segmentu sprzedaży gazu LPG w butlach następujące rynki właściwe w aspekcie produktowym:

- a) hurtowa sprzedaż butli z gazem LPG,
- b) detaliczna sprzedaż na potrzeby bytowe oraz
- c) detaliczna sprzedaż na potrzeby przemysłowe.

Jednakże z uwagi na fakt, iż zdecydowana większość pośredników (w przypadku Gaspol ok. **[tajemnica przedsiębiorstwa – załącznik nr 1 – pkt 8]** %) zaopatruje się u dystrybutora gazu LPG zarówno w butle na cele bytowe, jak i przemysłowe, Prezes Urzędu odstąpił od dalszej segmentacji rynku hurtowej sprzedaży butli z gazem LPG.

Zgodnie z dotychczasową praktyką Komisji (patrz np. sprawa COMP/M.1628 - *TotalFina/Elf*) rynek LPG w aspekcie geograficznym traktowany był jako rynek krajowy z uwagi na fakt, iż dystrybucja LPG zorganizowana jest zazwyczaj na poziomie krajowym i gaz ten jest z reguły przewożony na krótkich dystansach. Również w orzecznictwie Prezesa Urzędu rynek gazu LPG w aspekcie geograficznym określany był jako rynek krajowy. Zdaniem Prezesa Urzędu (decyzja nr DOK-85/2007 z dnia 27 czerwca 2007 r. - koncentracja Lotos Mazowsze S.A. i Krak-Gaz sp. z o.o.) przemawiały za tym następujące argumenty:

- jednolity poziom cen na terenie całego kraju,
- brak przywiązania odbiorców do regionalnych dystrybutorów,
- stosunkowo niewielkie koszty transportu na terenie całego kraju.

W niniejszej sprawie Prezes Urzędu dokonał segmentacji rynku sprzedaży gazu w butlach w zależności od szczebla obrotu (hurt i detal) i na podstawie zgromadzonego w trakcie postępowania materiału dowodowego uznał, iż rynek hurtowej sprzedaży gazu LPG w butlach w aspekcie geograficznym ma wymiar regionalny i obejmuje swoim zasięgiem

obszar położony w promieniu do 155 km od rozlewni/bazy dystrybucyjnej Orlen Gaz. Za takim określeniem rynku przemawiają następujące argumenty:

- a) krajowa skala działalności przedsiębiorców nie świadczy o istnieniu rynku krajowego; co prawda uczestnicy koncentracji sprzedają butle z gazem w całej Polsce, to jednak sprzedaż ta odbywa się poprzez rozbudowaną sieć dystrybucji, tj. rozlewni i baz dystrybucyjnych (szczególnie w przypadku Gaspol) zlokalizowanych w poszczególnych częściach kraju, których zasięg oddziaływania (sprzedaży) jest ograniczony,
- b) brak opłacalności transportu butli z gazem LPG na dalsze odległości, za czym przemawia rozbudowana sieć dystrybucji głównych uczestników rynku, działających na terenie całego kraju, czy też zlecenie konkurencyjnym rozlewniom napełniania butli na obszarach, na których dany podmiot nie posiada własnej rozlewni,
- c) różna struktura podmiotowa rynków, na których działają uczestnicy koncentracji,
- d) odbiorcy hurtowi butli z gazem LPG mogą teoretycznie dokonywać zakupów na terenie całego kraju, jednakże z uwagi na koszty transportu i rozwiniętą sieć dystrybutorów gazu LPG zaopatrują się na rynkach lokalnych,
- e) polityka cenowa wobec odbiorców gazu, zgodnie z informacjami przekazanymi przez Gaspol w toku postępowania, uzależniona jest m.in. od uwarunkowań konkurencyjnych na lokalnych rynkach, warunków logistycznych (odległość, wielkość dostaw),
- f) zróżnicowanie cen butli z gazem na terenie Polski ma związek z występującymi w różnych regionach kraju różnymi warunkami rynkowymi związanymi z konkurencją, logistyką, cenami zaopatrzenia w surowiec, strategią realizowaną w różnych obszarach sprzedaży.

Jednakże, w ocenie Prezesa Urzędu, decydujący dla określenia rynku hurtowej sprzedaży gazu LPG w butlach jest faktyczny zasięg działania rozlewni i baz dystrybucyjnych, na którym koncentruje się większość ich sprzedaży (70-80 %). W niniejszym postępowaniu organ antymonopolowy uznał, iż wynosi on 155 km i został wyliczony jako średnia ważona zasięgów oddziaływania, na których koncentruje się większość sprzedaży poszczególnych rozlewni/baz dystrybucyjnych, gdzie wagami były wolumeny sprzedaży (w tonach) poszczególnych rozlewni/baz dystrybucyjnych na rzecz pośredników (odbiorców hurtowych). Średnią ważoną obliczono na podstawie informacji pochodzących od głównych uczestników rynku, tj. Gaspol, Orlen Gaz, AmeriGas Polska sp. z o.o. i BP Europa SE Oddział w Polsce.

Z informacji przekazanych przez Gaspol wynika, iż działalność uczestników koncentracji w zakresie hurtowej sprzedaży butli z gazem LPG pokrywa się na 7 rynkach

lokalnych, obejmujących obszar położony w promieniu do 155 km od następujących terminali/rozlewni/baz dystrybucyjnych należących do Orlen Gaz (rynkem wspólnym jest w każdym przypadku tak wyznaczony obszar, na którym zlokalizowana jest co najmniej jedna rozlewnia/baza dystrybucyjna należąca do Orlen Gaz i Gaspol):

1. Szczecin – na rynku tym zlokalizowany jest terminal gazu płynnego należący do Orlen Gaz w Szczecinie oraz należące do Gaspol: rozlewnia w Barlinku oraz 9 baz dystrybucyjnych - **[tajemnica przedsiębiorstwa – załącznik nr 1 do decyzji – pkt 9]**,
2. Ugoszcz - na rynku tym zlokalizowana jest rozlewnia gazu płynnego należąca do Orlen Gaz w Ugoszczy oraz 14 należących do Gaspol baz dystrybucyjnych zlokalizowanych w **[tajemnica przedsiębiorstwa – załącznik nr 1 do decyzji – pkt 10]**,
3. Płock - na rynku tym znajduje się rozlewnia gazu płynnego należąca do Orlen Gaz zlokalizowana w Płocku oraz należące do Gaspol – rozlewnia gazu w Rypinie i Pleszewie i 32 bazy dystrybucyjne zlokalizowane w **[tajemnica przedsiębiorstwa – załącznik nr 1 do decyzji – pkt 11]**,
4. Sokółka - na rynku tym zlokalizowany jest terminal gazu płynnego należący do Orlen Gaz w Sokółce oraz należące do Gaspol – rozlewnia gazu w Łomży i 11 baz dystrybucyjnych zlokalizowanych w **[tajemnica przedsiębiorstwa – załącznik nr 1 do decyzji – pkt 12]**,
5. Hrubieszów - na rynku tym zlokalizowana jest rozlewnia gazu płynnego należąca do Orlen Gaz w Hrubieszowie oraz należące do Gaspol – rozlewnia gazu w Lubartowie i 16 baz dystrybucyjnych zlokalizowanych w **[tajemnica przedsiębiorstwa – załącznik nr 1 do decyzji – pkt 13]**,
6. Krosno Odrzańskie - na rynku tym zlokalizowana jest rozlewnia gazu płynnego należąca do Orlen Gaz w Krośnie Odrzańskim oraz należące do Gaspol – 2 rozlewnie gazu płynnego zlokalizowane w Barlinku i Lwówku Śląskim i 11 baz dystrybucyjnych zlokalizowanych w **[tajemnica przedsiębiorstwa – załącznik nr 1 do decyzji – pkt 14]**,
7. Nowa Brzeźnica - na rynku tym zlokalizowane są należące do Orlen Gaz terminal gazu płynnego w Nowej Brzeźnicy i rozlewnia gazu w Jaworznie oraz należące do Gaspol – rozlewnie gazu w Sławkowie, Sosnowcu, Pleszewie i Stąporkowie, a także 56 baz dystrybucyjnych zlokalizowanych w **[tajemnica przedsiębiorstwa – załącznik nr 1 do decyzji – pkt 15]**.

Ponadto do 2012 r. działalność Gaspol i Orlen Gaz w zakresie hurtowej sprzedaży gazu LPG w butlach pokrywała się na rynku lokalnym, obejmującym obszar położony w promieniu

do 155 km od rozlewni gazu płynnego należącej do Orlen Gaz w Jaworznie. Jednakże, zgodnie z informacją przekazaną przez Gaspol pismem z dnia 18 marca 2013 r., Orlen Gaz w październiku 2012 r. zakończył działalność operacyjną tej rozlewni.

Natomiast, w ocenie organu antymonopolowego, definiując rynek sprzedaży detalicznej LPG na potrzeby bytowe w aspekcie geograficznym stwierdzić należy, iż z punktu widzenia ostatecznych nabywców butli z gazem ma on zasięg lokalny. Wynika to z faktu, iż czynnikiem decydującym o wyborze przez konsumenta określonego punktu sprzedaży jest jego położenie w pobliżu miejsca zamieszkania lub miejsca pracy. Lokalny zasięg rynku właściwego wynika także z faktu, iż nabywcy butli nie są skłonni do pokonywania znacznych odległości tylko w celu zakupu butli, bowiem koszty transportu przewyższają potencjalne korzyści.

Z uwagi na fakt, iż sprzedaż butli odbywa się głównie na wsi i w małych miejscowościach, gdzie zagęszczenie punktów sprzedaży jest znaczne, Prezes Urzędu przyjął, iż rynkami właściwymi dla sprzedaży detalicznej butli z gazem LPG w aspekcie geograficznym są obszary poszczególnych miejscowości, w których usytuowane są punkty sprzedaży.

Biorąc pod uwagę powyższe organ antymonopolowy uznał, iż rynkami właściwymi wspólnymi w zakresie detalicznej sprzedaży gazu LPG w butlach na potrzeby bytowe są obszary, obejmujące poniżej wymienione miejscowości⁵:

1. Bielsk Podlaski – na rynku tym zarówno Gaspol, jak i Orlen Gaz posiadają po jednym punkcie sprzedaży,
2. Bobrowice – na rynku tym zarówno Gaspol, jak i Orlen Gaz posiadają po jednym punkcie sprzedaży,
3. Brańsk – na rynku tym Gaspol posiada jeden, a Orlen Gaz 8 punktów sprzedaży,
4. Chorzenice – na rynku tym zarówno Gaspol, jak i Orlen Gaz posiadają po jednym punkcie sprzedaży,
5. Częstochowa – na rynku tym Gaspol posiada 17, a Orlen Gaz jeden punkt sprzedaży,
6. Działoszyn – na rynku tym zarówno Gaspol, jak i Orlen Gaz posiadają po dwa punkty sprzedaży,

⁵ *W miejscowościach tych Gaspol oraz Orlen Gaz posiadają punkty sprzedaży gazu LPG w butlach na potrzeby bytowe własne oraz z podpisanymi umowami dzierżawy, w których sprzedaż odbywa się w imieniu Gaspol bądź Orlen Gaz.*

7. Hutka – na rynku tym zarówno Gaspol, jak i Orlen Gaz posiadają po jednym punkcie sprzedaży,
8. Kowalewo Pomorskie – na rynku tym Gaspol posiada 4, a Orlen Gaz jeden punkt sprzedaży,
9. Łapy – na rynku tym Gaspol posiada jeden, a Orlen Gaz 24 punkty sprzedaży,
10. Miedźno – na rynku tym Gaspol posiada jeden, a Orlen Gaz 2 punkty sprzedaży,
11. Nowa Brzeźnica – na rynku tym Gaspol posiada jeden, a Orlen Gaz 2 punkty sprzedaży,
12. Pajęczno – na rynku tym Gaspol posiada jeden, a Orlen Gaz 2 punkty sprzedaży,
13. Panki – na rynku tym zarówno Gaspol, jak i Orlen Gaz posiadają po dwa punkty sprzedaży,
14. Radomsko – na rynku tym zarówno Gaspol, jak i Orlen Gaz posiadają po jednym punkcie sprzedaży,
15. Radoszewice – na rynku tym zarówno Gaspol, jak i Orlen Gaz posiadają po dwa punkty sprzedaży,
16. Rekle – na rynku tym Gaspol posiada 3, a Orlen Gaz jeden punkt sprzedaży,
17. Rozogi – na rynku tym zarówno Gaspol, jak i Orlen Gaz posiadają po jednym punkcie sprzedaży,
18. Strzelce Wielkie – na rynku tym Gaspol posiada jeden, a Orlen Gaz 2 punkty sprzedaży,
19. Sulmierzyce – na rynku tym Gaspol posiada 2, a Orlen Gaz 3 punkty sprzedaży,
20. Suraż – na rynku tym Gaspol posiada 2, a Orlen Gaz 5 punktów sprzedaży,
21. Szepietowo – na rynku tym Gaspol posiada 2, a Orlen Gaz 6 punktów sprzedaży,
22. Węglowice – na rynku tym Gaspol posiada 2, a Orlen Gaz jeden punkt sprzedaży,
23. Wysokie Mazowieckie – na rynku tym Gaspol posiada jeden, a Orlen Gaz 4 punkty sprzedaży,
24. Wyszki – na rynku tym Gaspol posiada jeden, a Orlen Gaz 4 punkty sprzedaży,
25. Zumpy – na rynku tym zarówno Gaspol, jak i Orlen Gaz posiadają po jednym punkcie sprzedaży.

W ocenie Prezesa Urzędu również rynek detalicznej sprzedaży gazu LPG w butlach na potrzeby przemysłu ma zasięg lokalny i obejmuje obszar położony w promieniu do 55 km od rozlewni, z których dostarczane są butle z gazem LPG. Przemawiają za tym następujące argumenty:

- a) Gaspol i Orlen Gaz sprzedają butle z gazem na potrzeby przemysłowe w całej Polsce, to jednak sprzedaż ta odbywa się poprzez rozbudowaną sieć dystrybucji, tj. rozlewni i baz dystrybucyjnych (szczególnie w przypadku Gaspol) zlokalizowanych w poszczególnych częściach kraju, których zasięg oddziaływania (sprzedaży) jest ograniczony,
- b) odbiorcy gazu LPG w butlach na potrzeby przemysłu teoretycznie mogą dokonywać zakupów na terenie całego kraju, jednakże z uwagi na koszty i czas transportu oraz rozwiniętą sieć rozlewni zaopatrują się na rynku lokalnym,
- c) realizacja zamówień na dostawy towarów przez uczestników koncentracji sprowadza się do ich dostaw przez poszczególne rozlewnie/bazy dystrybucyjne,
- d) decydujący dla określenia rynku jest faktyczny zasięg działania rozlewni, na którym koncentruje się większość sprzedaży (70-80% dostaw) na potrzeby odbiorców przemysłowych. W niniejszym postępowaniu obszar oddziaływania rozlewni/bazy dystrybucyjnej na potrzeby przemysłowe wyznacza promień wynoszący do 55 km od danej rozlewni/bazy dystrybucyjnej. Promień ten został wyznaczony jako średnia ważona zasięgów oddziaływania, na których koncentruje się większość sprzedaży poszczególnych rozlewni/baz dystrybucyjnych, gdzie wagami były wolumeny sprzedaży (w tonach) poszczególnych rozlewni/baz dystrybucyjnych na rzecz ostatecznych odbiorców przemysłowych. Średnią ważoną obliczono na podstawie informacji pochodzących od głównych uczestników rynku, tj. Gaspol, Orlen Gaz, AmeriGas Polska sp. z o.o. i BP Europa SE Oddział w Polsce.

Z informacji przekazanych przez Gaspol wynika, iż działalność w zakresie detalicznej sprzedaży gazu LPG w butlach na potrzeby przemysłu pokrywa się na 7 rynkach lokalnych, obejmujących obszar położony w promieniu do 55 km od następujących terminali/rozlewni/baz dystrybucyjnych należących do Orlen Gaz (rynkem wspólnym jest w każdym przypadku tak wyznaczony obszar, na którym zlokalizowana jest co najmniej jedna rozlewnia/baza dystrybucyjna należąca do Orlen Gaz i Gaspol):

1. Szczecin – na rynku tym zlokalizowany jest terminal gazu płynnego należący do Orlen Gaz w Szczecinie oraz należąca do Gaspol baza dystrybucyjna w **[tajemnica przedsiębiorstwa – załącznik nr 1 do decyzji – pkt 16]**,
2. Ugoszcz - na rynku tym zlokalizowana jest rozlewnia gazu płynnego należąca do Orlen Gaz w Ugoszczy oraz należące do Gaspol bazy dystrybucyjne w **[tajemnica przedsiębiorstwa – załącznik nr 1 do decyzji – pkt 17]**,

3. Płock - na rynku tym zlokalizowana jest rozlewnia gazu płynnego należąca do Orlen Gaz w Płocku oraz należąca do Gaspol bazy dystrybucyjne w **[tajemnica przedsiębiorstwa – załącznik nr 1 do decyzji – pkt 18]**,
4. Sokółka - na rynku tym zlokalizowany jest terminal gazu płynnego należący do Orlen Gaz w Sokółce oraz należąca do Gaspol baza dystrybucyjna w **[tajemnica przedsiębiorstwa – załącznik nr 1 do decyzji – pkt 19]**,
5. Hrubieszów - na rynku tym zlokalizowana jest rozlewnia gazu płynnego należąca do Orlen Gaz w Hrubieszowie oraz należąca do Gaspol bazy dystrybucyjne w **[tajemnica przedsiębiorstwa – załącznik nr 1 do decyzji – pkt 20]**,
6. Krosno Odrzańskie - na rynku tym zlokalizowana jest rozlewnia gazu płynnego należąca do Orlen Gaz w Krośnie Odrzańskim oraz należąca do Gaspol baza dystrybucyjna w **[tajemnica przedsiębiorstwa – załącznik nr 1 do decyzji – pkt 21]**,
7. Nowa Brzeźnica - na rynku tym zlokalizowany jest terminal gazu płynnego należący do Orlen Gaz w Nowej Brzeźnicy oraz należąca do Gaspol bazy dystrybucyjne w **[tajemnica przedsiębiorstwa – załącznik nr 1 do decyzji – pkt 22]**.

Ponadto do 2012 r. działalność Gaspol i Orlen Gaz w zakresie detalicznej sprzedaży gazu LPG w butlach na potrzeby przemysłu pokrywała się na rynku lokalnym, obejmującym obszar położony w promieniu do 55 km od rozlewni gazu płynnego należącej do Orlen Gaz w Jaworznie. Jednakże, zgodnie z informacją przekazaną przez Gaspol pismem z dnia 18 marca 2013 r., Orlen Gaz w październiku 2012 r. zakończył działalność operacyjną tej rozlewni.

Rynki właściwe, na które koncentracja wywiera wpływ

Zgodnie z art. 4 pkt 9 ustawy *o ochronie konkurencji* przez rynek właściwy rozumie się rynek towarów, które ze względu na ich przeznaczenie, cenę oraz właściwości, w tym jakość, uznawane są przez ich nabywców za substytuty oraz są oferowane na obszarze, na którym ze względu na ich rodzaj i właściwości, istnienie barier dostępu do rynku, preferencje konsumentów, znaczące różnice cen i koszty transportu, panują zbliżone warunki konkurencji. A zatem rynek ten wyznaczają zasadniczo dwa elementy: towar (rynek produktowy) i terytorium (rynek geograficzny).

Mając na uwadze powyższą definicję oraz kryteria wyznaczania rynków właściwych, na które koncentracja wywiera wpływ, zawarte w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia

17 lipca 2007 r. w sprawie zgłoszenia zamiaru koncentracji przedsiębiorców (Dz. U. Nr 134, poz. 937), organ antymonopolowy uznał, iż:

a) przedmiotowa koncentracja wywiera wpływ w układzie horyzontalnym na:

1. lokalne rynki hurtowej sprzedaży gazu LPG w butlach, obejmujące obszar położony w promieniu do 155 km od rozlewni/bazy dystrybucyjnej Orlen Gaz zlokalizowanej w Szczecinie, Ugoszczy, Płocku, Sokółce, Hrubieszowie, Krośnie Odrzańskim i Nowej Brzeźnicy,
2. lokalne rynki detalicznej sprzedaży gazu LPG w butlach na potrzeby przemysłu, obejmujące obszar położony w promieniu do 55 km od rozlewni/bazy dystrybucyjnej Orlen Gaz zlokalizowanej w Szczecinie, Ugoszczy, Płocku, Hrubieszowie, Krośnie Odrzańskim i Nowej Brzeźnicy,
3. lokalne rynki detalicznej sprzedaży gazu LPG w butlach na potrzeby gospodarstw domowych zlokalizowane w Bobrowicach, Brańsku, Częstochowie, Działoszynie, Hutce, Miedźnie, Radoszewicach, Strzelcach Wielkich, Nowej Brzeźnicy, Pajęcznie, Pankach, Kowalewie Pomorskim, Łapach, Sulmierzycach, Surażu, Szepietowie, Wysokim Mazowieckim, Węglowicach, Wyszkach, Zumpach, Chorzenicach i Reklach.

Ad 1)

Jak wspomniano wyżej, przedmiotowa koncentracja wywiera wpływ na 7 lokalnych rynków hurtowej sprzedaży gazu LPG w butlach położonych w promieniu do 155 km od rozlewni/bazy dystrybucyjnej Orlen Gaz, na których łączny udział w rynku uczestników koncentracji przekracza 20 %, przy czym na dwóch rynkach (Szczecin i Ugoszcz) mieści się w przedziale od 20 % do 30 %, w trzech przypadkach (Płock, Sokółka i Nowa Brzeźnica) mieści się w przedziale od 30 % do 40 %, zaś w dwóch przypadkach (Hrubieszów, Krosno Odrzańskie) łączny udział uczestników koncentracji przekracza 40 %.

W przypadku rynków Ugoszczy, Szczecina, Płocka, Sokółki i Nowej Brzeźnicy uczestnicy koncentracji osiągnęli udziały rynkowe wynoszące odpowiednio: Szczecin – Gaspol ok. [tajemnica przedsiębiorstwa – załącznik nr 1 do decyzji – pkt 23] % w ujęciu ilościowym i ok. [tajemnica przedsiębiorstwa – załącznik nr 1 do decyzji – pkt 24] % w ujęciu wartościowym, Orlen Gaz ok. [tajemnica przedsiębiorstwa – załącznik nr 1 do decyzji – pkt 25] % zarówno w ujęciu ilościowym, jak i wartościowym, zaś łączny udział

uczestników koncentracji wyniósł ok. [tajemnica przedsiębiorstwa – załącznik nr 1 do decyzji – pkt 26] % w ujęciu ilościowym i ok. [tajemnica przedsiębiorstwa – załącznik nr 1 do decyzji – pkt 27] % w ujęciu wartościowym; Ugoszcz – Gaspol ok. [tajemnica przedsiębiorstwa – załącznik nr 1 do decyzji – pkt 28] % w ujęciu ilościowym i ok. [tajemnica przedsiębiorstwa – załącznik nr 1 do decyzji – pkt 29] % w ujęciu wartościowym, Orlen Gaz ok. [tajemnica przedsiębiorstwa – załącznik nr 1 do decyzji – pkt 30] % w ujęciu ilościowym i ok. [tajemnica przedsiębiorstwa – załącznik nr 1 do decyzji – pkt 31] % w ujęciu wartościowym, zaś łączny udział uczestników koncentracji wyniósł ok. [tajemnica przedsiębiorstwa – załącznik nr 1 do decyzji – pkt 32] % zarówno w ujęciu ilościowym, jak i wartościowym; Płock – Gaspol ok. [tajemnica przedsiębiorstwa – załącznik nr 1 do decyzji – pkt 33] % w ujęciu ilościowym i ok. [tajemnica przedsiębiorstwa – załącznik nr 1 do decyzji – pkt 34] % w ujęciu wartościowym, Orlen Gaz ok. [tajemnica przedsiębiorstwa – załącznik nr 1 do decyzji – pkt 35] % zarówno w ujęciu ilościowym, jak i wartościowym, zaś łączny udział uczestników koncentracji wyniósł ok. [tajemnica przedsiębiorstwa – załącznik nr 1 do decyzji – pkt 36] % w ujęciu ilościowym i ok. [tajemnica przedsiębiorstwa – załącznik nr 1 do decyzji – pkt 37] % w ujęciu wartościowym; Sokółka – Gaspol ok. [tajemnica przedsiębiorstwa – załącznik nr 1 do decyzji – pkt 38] % w ujęciu ilościowym i ok. [tajemnica przedsiębiorstwa – załącznik nr 1 do decyzji – pkt 39] % w ujęciu wartościowym, Orlen Gaz ok. [tajemnica przedsiębiorstwa – załącznik nr 1 do decyzji – pkt 40] % w ujęciu ilościowym i ok. [tajemnica przedsiębiorstwa – załącznik nr 1 do decyzji – pkt 41] % w ujęciu wartościowym, zaś łączny udział uczestników koncentracji wyniósł ok. [tajemnica przedsiębiorstwa – załącznik nr 1 do decyzji – pkt 42] % w ujęciu ilościowym i ok. [tajemnica przedsiębiorstwa – załącznik nr 1 do decyzji – pkt 43] % w ujęciu wartościowym; Nowa Brzeźnica – Gaspol ok. [tajemnica przedsiębiorstwa – załącznik nr 1 do decyzji – pkt 44] % w ujęciu ilościowym i ok. [tajemnica przedsiębiorstwa – załącznik nr 1 do decyzji – pkt 45] % w ujęciu wartościowym, Orlen Gaz ok. [tajemnica przedsiębiorstwa – załącznik nr 1 do decyzji – pkt 46] % w ujęciu ilościowym i ok. [tajemnica przedsiębiorstwa – załącznik nr 1 do decyzji – pkt 47] % w ujęciu wartościowym, zaś łączny udział uczestników koncentracji wyniósł ok. [tajemnica przedsiębiorstwa – załącznik nr 1 do decyzji – pkt 48] % w ujęciu ilościowym i ok. [tajemnica przedsiębiorstwa – załącznik nr 1 do decyzji – pkt 49] % w ujęciu wartościowym.

Na rynkach tych największymi konkurentami są:

- 1) Szczecin – AmeriGas Polska sp. z o.o. z udziałem w rynku wynoszącym ok. **[tajemnica przedsiębiorstwa – załącznik nr 2 do decyzji – pkt 1]** % w ujęciu ilościowym i ok. **[tajemnica przedsiębiorstwa – załącznik nr 2 do decyzji – pkt 2]** % w ujęciu wartościowym, BP Europa SE Oddział w Polsce z udziałem wynoszącym ok. **[tajemnica przedsiębiorstwa – załącznik nr 2 do decyzji – pkt 3]** % w ujęciu ilościowym i wartościowym oraz Polski Gaz S.A. z udziałem wynoszącym ok. **[tajemnica przedsiębiorstwa – załącznik nr 2 do decyzji – pkt 4]** % w ujęciu ilościowym i wartościowym,
- 2) Ugoszcz – BP Europa SE Oddział w Polsce z udziałem w rynku wynoszącym ok. **[tajemnica przedsiębiorstwa – załącznik nr 2 do decyzji – pkt 5]** % w ujęciu ilościowym i ok. **[tajemnica przedsiębiorstwa – załącznik nr 2 do decyzji – pkt 6]** % w ujęciu wartościowym, Barter S.A. z udziałem wynoszącym ok. **[tajemnica przedsiębiorstwa – załącznik nr 2 do decyzji – pkt 7]** % w ujęciu ilościowym i ok. **[tajemnica przedsiębiorstwa – załącznik nr 2 do decyzji – pkt 8]** % w ujęciu wartościowym oraz AmeriGas Polska sp. z o.o. z udziałem ok. **[tajemnica przedsiębiorstwa – załącznik nr 2 do decyzji – pkt 9]** % w ujęciu ilościowym i wartościowym,
- 3) Płock – AmeriGas Polska sp. z o.o. z udziałem w rynku wynoszącym ok. **[tajemnica przedsiębiorstwa – załącznik nr 2 do decyzji – pkt 10]** % w ujęciu ilościowym i wartościowym, Polski Gaz S.A. z udziałem w rynku wynoszącym ok. **[tajemnica przedsiębiorstwa – załącznik nr 2 do decyzji – pkt 11]** % w ujęciu ilościowym i ok. **[tajemnica przedsiębiorstwa – załącznik nr 2 do decyzji – pkt 12]** % w ujęciu wartościowym, PPH Mark-Gaz z udziałem wynoszącym ok. **[tajemnica przedsiębiorstwa – załącznik nr 2 do decyzji – pkt 13]** % w ujęciu ilościowym i ok. **[tajemnica przedsiębiorstwa – załącznik nr 2 do decyzji – pkt 14]** % w ujęciu wartościowym,
- 4) Sokółka – Barter S.A. z udziałem w rynku wynoszącym ok. **[tajemnica przedsiębiorstwa – załącznik nr 2 do decyzji – pkt 15]** % zarówno w ujęciu ilościowym, jak i wartościowym oraz AmeriGas Polska sp. z o.o. z udziałem wynoszącym ok. **[tajemnica przedsiębiorstwa – załącznik nr 2 do decyzji – pkt 16]** % w ujęciu ilościowym i wartościowym,
- 5) Nowa Brzeźnica – BP Europa SE Oddział w Polsce z udziałem w rynku wynoszącym ok. **[tajemnica przedsiębiorstwa – załącznik nr 2 do decyzji – pkt 17]** % w ujęciu ilościowym i wartościowym, Polski Gaz S.A. z udziałem w rynku wynoszącym ok. **[tajemnica przedsiębiorstwa – załącznik nr 2 do decyzji – pkt 18]** % w ujęciu ilościowym i ok. **[tajemnica przedsiębiorstwa – załącznik nr 2 do decyzji – pkt 19]** % w ujęciu wartościowym i AmeriGas Polska sp. z o.o. z udziałem wynoszącym ok. **[tajemnica**

przedsiębiorstwa – załącznik nr 2 do decyzji – pkt 20] % w ujęciu ilościowym i ok. **[tajemnica przedsiębiorstwa – załącznik nr 2 do decyzji – pkt 21]** % w ujęciu wartościowym.

Natomiast, jak wskazano powyżej, na rynku Hrubieszowa i Krosna Odrzańskiego udział uczestników koncentracji przekracza 40 %, a więc próg, z którym ustawa *o ochronie konkurencji* wiąże domniemanie posiadania pozycji dominującej.

Poniżej przedstawiony został opis obydwu rynków, w których udział uczestników koncentracji przekracza 40 %. Jednocześnie należy zauważyć, iż przedstawione dane rynkowe zostały opracowane na podstawie badania rynkowego przeprowadzonego przez organ antymonopolowy w toku niniejszego postępowania i odzwierciedlają rzeczywiste udziały rynkowe uczestników koncentracji oraz ich konkurentów. Badaniem objęto konkurentów wskazanych przez Gaspol.

Hrubieszów

dla obszaru położonego w promieniu do 155 km od rozlewni gazu płynnego należącej do Orlen Gaz zlokalizowanej w Hrubieszowie

Na rynku tym prowadzi działalność rozlewnia gazu płynnego należąca do Orlen Gaz zlokalizowana w Hrubieszowie, której udział w rynku lokalnym w 2012 r. wyniósł ok. **[tajemnica przedsiębiorstwa – załącznik nr 1 do decyzji – pkt 50]** % w ujęciu ilościowym i ok. **[tajemnica przedsiębiorstwa – załącznik nr 1 do decyzji – pkt 51]** % w ujęciu wartościowym, oraz należące do Gaspol: rozlewnia gazu w Lubartowie i 16 baz dystrybucyjnych zlokalizowanych w **[tajemnica przedsiębiorstwa – załącznik nr 1 do decyzji – pkt 52]**, których łączny udział w rynku wyniósł ok. **[tajemnica przedsiębiorstwa – załącznik nr 1 do decyzji – pkt 53]** % w ujęciu ilościowym i ok. **[tajemnica przedsiębiorstwa – załącznik nr 1 do decyzji – pkt 54]** % w ujęciu wartościowym.

Łączne udziały uczestników koncentracji w tym rynku lokalnym wynoszą zatem ok. **[tajemnica przedsiębiorstwa – załącznik nr 1 do decyzji – pkt 55]** % w ujęciu ilościowym i ok. **[tajemnica przedsiębiorstwa – załącznik nr 1 do decyzji – pkt 56]** % w ujęciu wartościowym.

Jak wynika z zebranego materiału dowodowego największymi konkurentami Gaspol i Orlen Gaz na rynku lokalnym, obejmującym obszar położony w promieniu do 155 km od rozlewni gazu płynnego należącej do Orlen Gaz w Hrubieszowie są:

1. Barter S.A., która prowadzi działalność za pośrednictwem 6 baz dystrybucyjnych, której łączny udział w rynku w 2012 r. wyniósł ok. **[tajemnica przedsiębiorstwa – załącznik nr 2 do decyzji – pkt 22]** % w ujęciu ilościowym i ok. **[tajemnica przedsiębiorstwa – załącznik nr 2 do decyzji – pkt 23]** % w ujęciu wartościowym,
2. PUH Gazol Sp.j., która dysponuje na tym rynku 4 bazami dystrybucyjnymi, z udziałem w rynku wynoszącym ok. **[tajemnica przedsiębiorstwa – załącznik nr 2 do decyzji – pkt 24]** % w ujęciu ilościowym i ok. **[tajemnica przedsiębiorstwa – załącznik nr 2 do decyzji – pkt 25]** % w ujęciu wartościowym oraz
3. Orlen Petro-Tank sp. z o.o. z udziałem w rynku wynoszącym ok. **[tajemnica przedsiębiorstwa – załącznik nr 2 do decyzji – pkt 26]** % w ujęciu ilościowym oraz ok. **[tajemnica przedsiębiorstwa – załącznik nr 2 do decyzji – pkt 27]** % w ujęciu wartościowym.

Krosno Odrzańskie

dla obszaru położonego w promieniu do 155 km od rozlewni gazu płynnego należącej do Orlen Gaz zlokalizowanej w Krośnie Odrzańskim

Na rynku tym prowadzi działalność należąca do Orlen Gaz rozlewnia gazu płynnego zlokalizowana w Krośnie Odrzańskim, której udział w rynku w 2012 r. wyniósł ok. **[tajemnica przedsiębiorstwa – załącznik nr 1 do decyzji – pkt 57]** % w ujęciu ilościowym oraz ok. **[tajemnica przedsiębiorstwa – załącznik nr 1 do decyzji – pkt 58]** % w ujęciu wartościowym, oraz należące do Gaspol – 2 rozlewnie gazu płynnego zlokalizowane w Barlinku i Lwówku Śląskim i 11 baz dystrybucyjnych zlokalizowanych w **[tajemnica przedsiębiorstwa – załącznik nr 1 do decyzji – pkt 59]**, których łączny udział w rynku wyniósł ok. **[tajemnica przedsiębiorstwa – załącznik nr 1 do decyzji – pkt 60]** % w ujęciu ilościowym i ok. **[tajemnica przedsiębiorstwa – załącznik nr 1 do decyzji – pkt 61]** % w ujęciu wartościowym.

Łączny udział uczestników koncentracji w tym rynku lokalnym wynosi zatem ok. **[tajemnica przedsiębiorstwa – załącznik nr 1 do decyzji – pkt 62]** % w ujęciu ilościowym

i ok. **[tajemnica przedsiębiorstwa – załącznik nr 1 do decyzji – pkt 63]** % w ujęciu wartościowym.

Jak wynika z zebranego materiału dowodowego największymi konkurentami Gaspol i Orlen Gaz na rynku lokalnym, obejmującym obszar położony w promieniu do 155 km od rozlewni gazu płynnego należącej do Orlen Gaz w Krośnie Odrzańskim są:

1. AmeriGas Polska sp. z o.o. z udziałem w rynku wynoszącym ok. **[tajemnica przedsiębiorstwa – załącznik nr 2 do decyzji – pkt 28]** % w ujęciu ilościowym oraz ok. **[tajemnica przedsiębiorstwa – załącznik nr 2 do decyzji – pkt 29]** % w ujęciu wartościowym.
2. Hadex-Gaz Sp. z o.o. z udziałem w rynku wynoszącym ok. **[tajemnica przedsiębiorstwa – załącznik nr 2 do decyzji – pkt 30]** % w ujęciu ilościowym i ok. **[tajemnica przedsiębiorstwa – załącznik nr 2 do decyzji – pkt 31]** % w ujęciu wartościowym oraz
3. BałtykGaz Sp. z o.o., z udziałem w rynku wynoszącym ok. **[tajemnica przedsiębiorstwa – załącznik nr 2 do decyzji – pkt 32]** % w ujęciu ilościowym i ok. **[tajemnica przedsiębiorstwa – załącznik nr 2 do decyzji – pkt 33]** % w ujęciu wartościowym.

Ad 2)

Przedmiotowa koncentracja wywiera wpływ na 6 lokalnych rynków detalicznej sprzedaży gazu LPG w butlach na potrzeby przemysłu położonych w promieniu do 55 km od poszczególnych rozlewni/baz dystrybucyjnych należących do Orlen Gaz, na których łączny udział w rynku uczestników koncentracji przekracza 20 %, przy czym na rynku Szczecina mieści się w przedziale od 20 % do 30 %, zaś na rynkach Ugoszczy, Płocka, Hrubieszowa, Krosna Odrzańskiego, Nowej Brzeźnicy udział uczestników koncentracji przekracza 40 %.

W przypadku rynku Szczecina uzyskany przez uczestników koncentracji łączny udział wyniósł ok. **[tajemnica przedsiębiorstwa – załącznik nr 1 do decyzji – pkt 64]** %, w tym udział Gaspol wyniósł ok. **[tajemnica przedsiębiorstwa – załącznik nr 1 do decyzji – pkt 65]** % w ujęciu ilościowym i ok. **[tajemnica przedsiębiorstwa – załącznik nr 1 do decyzji – pkt 66]** % w ujęciu wartościowym, zaś Orlen Gaz ok. **[tajemnica przedsiębiorstwa – załącznik nr 1 do decyzji – pkt 67]** % w ujęciu ilościowym i ok. **[tajemnica przedsiębiorstwa – załącznik nr 1 do decyzji – pkt 68]** % w ujęciu wartościowym. Na

rynku tym największym konkurentem uczestników koncentracji jest Intergas Sp. z o.o., której udział w rynku w 2012 r. wyniósł ok. **[tajemnica przedsiębiorstwa – załącznik nr 2 do decyzji – pkt 34]** % w ujęciu ilościowym, jak i wartościowym.

Natomiast na rynku Ugoszczy, Płocka, Hrubieszowa, Krosna Odrzańskiego i Nowej Brzeźnicy udział uczestników koncentracji, jak wspomniano powyżej, przekracza 40 %, a więc próg, z którym ustawa *o ochronie konkurencji* wiąże domniemanie posiadania pozycji dominującej.

Poniżej przedstawiony został opis rynków, w których udział uczestników koncentracji przekracza 40 %. Jednocześnie należy zauważyć, iż przedstawione dane rynkowe zostały opracowane na podstawie badania rynkowego przeprowadzonego przez organ antymonopolowy w toku niniejszego postępowania i odzwierciedlają rzeczywiste dane rynkowe uczestników koncentracji oraz ich konkurentów. Badaniem objęto konkurentów wskazanych przez Gaspol.

Ugoszcz

dla obszaru położonego w promieniu do 55 km od rozlewni gazu płynnego należącej do Orlen Gaz zlokalizowanej w Ugoszczy

Na rynku tym zlokalizowana jest rozlewnia gazu płynnego należąca do Orlen Gaz w Ugoszczy, której udział w rynku w 2012 r. wyniósł ok. **[tajemnica przedsiębiorstwa – załącznik nr 1 do decyzji – pkt 69]** % w ujęciu ilościowym i ok. **[tajemnica przedsiębiorstwa – załącznik nr 1 do decyzji – pkt 70]** % w ujęciu wartościowym oraz należące do Gaspol bazy dystrybucyjne w **[tajemnica przedsiębiorstwa – załącznik nr 1 do decyzji – pkt 71]** z udziałem w rynku wynoszącym ok. **[tajemnica przedsiębiorstwa – załącznik nr 1 do decyzji – pkt 72]** % w ujęciu ilościowym i ok. **[tajemnica przedsiębiorstwa – załącznik nr 1 do decyzji – pkt 73]** % w ujęciu wartościowym.

Łączny zatem udział uczestników koncentracji w ww. lokalnym rynku sprzedaży detalicznej butli z gazem LPG na potrzeby przemysłu wynosi ok. **[tajemnica przedsiębiorstwa – załącznik nr 1 do decyzji – pkt 74]** % w ujęciu ilościowym i ok. **[tajemnica przedsiębiorstwa – załącznik nr 1 do decyzji – pkt 75]** % w ujęciu wartościowym.

Jak wynika z zebranego materiału dowodowego największym konkurentem uczestników koncentracji na tym rynku jest BP Europa SE Oddział w Polsce z udziałem wynoszącym ok. [tajemnica przedsiębiorstwa – załącznik nr 2 do decyzji – pkt 35] % w ujęciu ilościowym i ok. [tajemnica przedsiębiorstwa – załącznik nr 2 do decyzji – pkt 36] % w ujęciu wartościowym. Na rynku Ugoszczy prowadzi również działalność Barter S.A., której udział w rynku w 2012 r. nie przekroczył [tajemnica przedsiębiorstwa – załącznik nr 2 do decyzji – pkt 37] %.

Płock

dla obszaru położonego w promieniu do 55 km od rozlewni gazu płynnego należącej do Orlen Gaz zlokalizowanej w Płocku

Na rynku tym zlokalizowana jest rozlewnia gazu płynnego należąca do Orlen Gaz w Płocku, której udział w rynku wyniósł ok. [tajemnica przedsiębiorstwa – załącznik nr 1 do decyzji – pkt 76] % w ujęciu ilościowym i ok. [tajemnica przedsiębiorstwa – załącznik nr 1 do decyzji – pkt 77] % w ujęciu wartościowym oraz należąca do Gaspol bazy dystrybucyjne w [tajemnica przedsiębiorstwa – załącznik nr 1 do decyzji – pkt 78], których łączny udział w rynku wynosi ok. [tajemnica przedsiębiorstwa – załącznik nr 1 do decyzji – pkt 79] % w ujęciu ilościowym i ok. [tajemnica przedsiębiorstwa – załącznik nr 1 do decyzji – pkt 80] % w ujęciu wartościowym.

Łączny zatem udział uczestników koncentracji w ww. rynku lokalnym detalicznej sprzedaży gazu LPG w butlach na potrzeby przemysłu wynosi ok. [tajemnica przedsiębiorstwa – załącznik nr 1 do decyzji – pkt 81] % w ujęciu ilościowym oraz ok. [tajemnica przedsiębiorstwa – załącznik nr 1 do decyzji – pkt 82] % w ujęciu wartościowym.

Jak wynika z zebranego materiału dowodowego największym konkurentem uczestników koncentracji na omawianym rynku jest ZALGAZ sp.j. z udziałem w rynku wynoszącym ok. [tajemnica przedsiębiorstwa – załącznik nr 2 do decyzji – pkt 38] % w ujęciu ilościowym i ok. [tajemnica przedsiębiorstwa – załącznik nr 2 do decyzji – pkt 39] % w ujęciu wartościowym. Na rynku tym prowadzi działalność również Barter S.A., której udział w rynku wyniósł ok. [tajemnica przedsiębiorstwa – załącznik nr 2 do decyzji – pkt 40] % zarówno w ujęciu ilościowym, jak i wartościowym oraz Saga Gaz sp. z o.o. z udziałem w rynku wynoszącym ok. [tajemnica przedsiębiorstwa – załącznik nr 2 do decyzji – pkt 41] % w ujęciu ilościowym, jak i wartościowym.

Hrubieszów

dla obszaru położonego w promieniu do 55 km od rozlewni gazu płynnego należącej do Orlen Gaz zlokalizowanej w Hrubieszowie

Na rynku tym Orlen Gaz posiada jedną rozlewnię gazu płynnego w Hrubieszowie, której udział w rynku w 2012 r. wyniósł ok. **[tajemnica przedsiębiorstwa – załącznik nr 1 do decyzji – pkt 83]** % zarówno w ujęciu ilościowym, jak i wartościowym, natomiast Gaspol posiada bazy dystrybucyjne w **[tajemnica przedsiębiorstwa – załącznik nr 1 do decyzji – pkt 84]**, których łączny udział w rynku wynosi ponad **[tajemnica przedsiębiorstwa – załącznik nr 1 do decyzji – pkt 85]** % w ujęciu ilościowym, jak i wartościowym.

Łączny udział uczestników koncentracji w ww. rynku lokalnym wynosi ponad **[tajemnica przedsiębiorstwa – załącznik nr 1 do decyzji – pkt 86]** % w ujęciu ilościowym, jak i wartościowym.

Jak wynika z zebranego materiału dowodowego największym konkurentem uczestników koncentracji na omawianym rynku jest Barter S.A., której udział w 2012 r. wyniósł ok. **[tajemnica przedsiębiorstwa – załącznik nr 2 do decyzji – pkt 42]** % zarówno w ujęciu ilościowym, jak i wartościowym. Na rynku tym prowadzi również działalność PHU Beta-Prim, jednakże jego udział w rynku nie przekroczył **[tajemnica przedsiębiorstwa – załącznik nr 2 do decyzji – pkt 43]** % zarówno w ujęciu ilościowym, jak i wartościowym.

Krosno Odrzańskie

dla obszaru położonego w promieniu do 55 km od rozlewni gazu płynnego należącej do Orlen Gaz zlokalizowanej w Krośnie Odrzańskim

Na rynku tym Orlen Gaz posiada rozlewnię gazu płynnego zlokalizowaną w Krośnie Odrzańskim, której udział w rynku w 2012 r. wyniósł ok. **[tajemnica przedsiębiorstwa – załącznik nr 1 do decyzji – pkt 87]** % w ujęciu ilościowym i ok. **[tajemnica przedsiębiorstwa – załącznik nr 1 do decyzji – pkt 88]** % w ujęciu wartościowym. Gaspol na rynku tym posiada bazę dystrybucyjną zlokalizowaną w Nowogrodzie Bobrzańskim, której udział w rynku wyniósł ok. **[tajemnica przedsiębiorstwa – załącznik nr 1 do decyzji – pkt 89]** % w ujęciu ilościowym oraz ok. **[tajemnica przedsiębiorstwa – załącznik nr 1 do decyzji – pkt 90]** % w ujęciu wartościowym.

Łączny udział uczestników koncentracji w ww. rynku lokalnym przekracza zatem **[tajemnica przedsiębiorstwa – załącznik nr 1 do decyzji – pkt 91]** % zarówno w ujęciu ilościowym, jak i wartościowym.

Jak wynika z zebranego materiału dowodowego największym konkurentem uczestników koncentracji na omawianym rynku jest Barter S.A., której udział w rynku w 2012 r. wyniósł ok. **[tajemnica przedsiębiorstwa – załącznik nr 2 do decyzji – pkt 44]** % zarówno w ujęciu ilościowym, jak i wartościowym. Na rynku tym prowadzi również działalność Gama Gaz, jednakże jej udział w rynku nie przekroczył **[tajemnica przedsiębiorstwa – załącznik nr 2 do decyzji – pkt 45]** % zarówno w ujęciu ilościowym, jak i wartościowym.

Nowa Brzeźnica

dla obszaru położonego w promieniu do 55 km od terminalu gazu płynnego należącego do Orlen Gaz zlokalizowanego w Nowej Brzeźnicy

Na rynku tym Orlen Gaz posiada terminal gazu płynnego zlokalizowany w Nowej Brzeźnicy, z udziałem w rynku wynoszącym ok. **[tajemnica przedsiębiorstwa – załącznik nr 1 do decyzji – pkt 92]** % w ujęciu ilościowym i ok. **[tajemnica przedsiębiorstwa – załącznik nr 1 do decyzji – pkt 93]** % w ujęciu wartościowym, zaś Gaspol posiada bazy dystrybucyjne w **[tajemnica przedsiębiorstwa – załącznik nr 1 do decyzji – pkt 94]**, których łączny udział w rynku wynosi ok. **[tajemnica przedsiębiorstwa – załącznik nr 1 do decyzji – pkt 95]** % w ujęciu ilościowym i ok. **[tajemnica przedsiębiorstwa – załącznik nr 1 do decyzji – pkt 96]** % w ujęciu wartościowym.

Łączny udział uczestników koncentracji w ww. rynku lokalnym wynosi zatem ok. **[tajemnica przedsiębiorstwa – załącznik nr 1 do decyzji – pkt 97]** % w ujęciu ilościowym oraz ok. **[tajemnica przedsiębiorstwa – załącznik nr 1 do decyzji – pkt 98]** % w ujęciu wartościowym.

Jak wynika z zebranego materiału dowodowego największym konkurentem uczestników koncentracji na omawianym rynku jest BałtykGaz sp. z o.o., której udział w 2012 r. wyniósł ok. **[tajemnica przedsiębiorstwa – załącznik nr 2 do decyzji – pkt 46]** % w ujęciu ilościowym i ok. **[tajemnica przedsiębiorstwa – załącznik nr 2 do decyzji – pkt 47]** % w ujęciu wartościowym. Na rynku tym prowadzi również działalność Barter S.A., jednakże jej udział w rynku nie przekroczył **[tajemnica przedsiębiorstwa – załącznik nr 2 do decyzji – pkt 48]** % zarówno w ujęciu ilościowym, jak i wartościowym.

Ad 3)

Koncentracja wywiera wpływ na 22 lokalne rynki detalicznej sprzedaży gazu LPG w butlach na potrzeby gospodarstw domowych, obejmujące poniższe miejscowości:

1. Bobrowice – na rynku tym zarówno Gaspol, jak i Orlen Gaz posiadają po jednym punkcie sprzedaży, zaś konkurenci dysponują 4⁶ punktami sprzedaży, z czego 3 należą do AmeriGas Polska sp. z o.o.,
2. Brańsk – na rynku tym Gaspol posiada jeden, a Orlen Gaz 8 punktów sprzedaży, zaś do konkurentów należy 13 punktów sprzedaży, z czego 7 należy do Barter S.A., zaś 3 do Bialchem Group Sp. z o.o.,
3. Chorzenice – na rynku tym zarówno Gaspol, jak i Orlen Gaz posiadają po jednym punkcie sprzedaży,
4. Częstochowa – na rynku tym Gaspol posiada 17, a Orlen Gaz jeden punkt, natomiast konkurenci dysponują 13 punktami sprzedaży, z czego 4 należą do BP Europa SE Oddział w Polsce oraz po 3 do Eco Gaz sp.j. i Polski Gaz S.A.,
5. Działoszyn – na rynku tym zarówno Gaspol, jak i Orlen Gaz posiadają po dwa punkty sprzedaży, zaś do konkurentów należy 9 punktów sprzedaży, z czego 6 do Bałtyk Gaz sp. z o.o.,
6. Hutka – na rynku tym zarówno Gaspol, jak i Orlen Gaz posiadają po jednym punkcie sprzedaży, zaś konkurent Grader sp.j. posiada 3 punkty sprzedaży gazu LPG w butlach na potrzeby bytowe,
7. Kowalewo Pomorskie – na rynku tym Gaspol posiada 4, a Orlen Gaz jeden punkt sprzedaży, natomiast konkurenci sprzedają gaz LPG w butlach za pośrednictwem 9 punktów sprzedaży, z czego 6 należy do Eurogaz Białkowo,
8. Łapy – na rynku tym Gaspol posiada jeden, a Orlen Gaz 24 punkty sprzedaży, zaś konkurenci 17 punktów sprzedaży, z czego Barter S.A. 5 punktów, a PGK sp. z o.o. 8 punktów sprzedaży,
9. Miedźno – na rynku tym Gaspol posiada jeden, a Orlen Gaz 2 punkty sprzedaży, zaś konkurenci dysponują 5 punktami sprzedaży,
10. Nowa Brzeźnica – na rynku tym Gaspol posiada jeden, a Orlen Gaz 2 punkty sprzedaży, zaś do konkurentów należą 2 punkty sprzedaży zlokalizowane w tej miejscowości,
11. Pajęczno – na rynku tym Gaspol posiada jeden, a Orlen Gaz 2 punkty sprzedaży, natomiast do konkurentów należą 4 punkty sprzedaży, z czego 3 do Eco Gaz sp.j.

⁶ Liczba punktów sprzedaży została podana przez Gaspol w toku postępowania

12. Panki – na rynku tym zarówno Gaspol, jak i Orlen Gaz posiadają po dwa punkty sprzedaży, zaś konkurenci łącznie 2 punkty sprzedaży,
13. Radoszewice – na rynku tym zarówno Gaspol, jak i Orlen Gaz posiadają po dwa punkty sprzedaży, natomiast do konkurenta uczestników koncentracji, tj. Polski Gaz S.A., należy jeden punkt sprzedaży,
14. Rekle – na rynku tym Gaspol posiada 3, a Orlen Gaz jeden punkt sprzedaży,
15. Strzelce Wielkie – na rynku tym Gaspol posiada jeden, a Orlen Gaz 2 punkty sprzedaży, zaś do konkurentów należą 4 punkty sprzedaży,
16. Sulmierzyce – na rynku tym Gaspol posiada 2, a Orlen Gaz 3 punkty sprzedaży, natomiast konkurenci dysponują 3 punktami sprzedaży gazu,
17. Suraż – na rynku tym Gaspol posiada 2, a Orlen Gaz 5 punktów sprzedaży, zaś do konkurentów należy 8 punktów sprzedaży, z czego 5 do PGK sp. z o.o.,
18. Szepietowo – na rynku tym Gaspol posiada 2, a Orlen Gaz 6 punktów sprzedaży, zaś konkurenci 6 punktów sprzedaży (Barter S.A., Bialchem Sp. z o.o., Polski Gaz S.A. i AmeriGas Polska sp. z o.o. po jednym, PGK sp. z o.o. 2 punkty sprzedaży gazu w butlach),
19. Węglowice – na rynku tym Gaspol posiada 2, Orlen Gaz jeden punkt sprzedaży, zaś konkurenci 2 punkty sprzedaży,
20. Wysokie Mazowieckie – na rynku tym Gaspol posiada jeden punkt sprzedaży, Orlen Gaz 4 punkty sprzedaży, natomiast konkurenci 8 punktów sprzedaży, z czego 4 AmeriGas Polska sp. z o.o.,
21. Wyszki – na rynku tym Gaspol posiada jeden, a Orlen Gaz 4 punkty sprzedaży, natomiast konkurenci (Barter S.A., PGK sp. z o.o. i AmeriGas Polska sp. z o.o.) 4 punkty sprzedaży,
22. Zumpy – na rynku tym zarówno Gaspol, jak i Orlen Gaz posiadają po jednym punkcie sprzedaży, konkurując z 2 punktami sprzedaży należącymi do konkurentów.

b) przedmiotowa koncentracja nie wywiera wpływu na rynek w układzie wertykalnym

Uczestnicy koncentracji, działając w zakresie hurtowej sprzedaży butli z gazem LPG są również obecni po stronie popytowej tego rynku, zaopatrując punkty sprzedaży prowadzące działalność w zakresie sprzedaży detalicznej powiązane z nimi umowami partnerskimi, jak też punkty własne. Wpływ koncentracji na relacje wertykalne, jakie istnieją

w tym zakresie, należy zatem odnieść po pierwsze w stosunku do konkurentów uczestników koncentracji, prowadzących działalność w zakresie hurtowej sprzedaży butli z gazem LPG (czy realizacja koncentracji nie wpłynie w istotny sposób na ograniczenie sprzedaży w ich rozlewniach), a po drugie również w stosunku do przedsiębiorców, prowadzących działalność detaliczną, zaopatrujących się w rozlewniach w butle z gazem LPG (czy realizacja koncentracji nie wpłynie w istotny sposób na ograniczenie możliwości wyboru dostawcy przez te podmioty).

Zdaniem organu antymonopolowego istniejące pomiędzy uczestnikami koncentracji relacje wertykalne nie wpłyną w istotny sposób na pozycję konkurentów uczestników koncentracji prowadzących działalność w zakresie hurtowej sprzedaży butli z gazem LPG. Wynika to z faktu, iż własne punkty sprzedaży należące do Gaspol i Orlen Gaz, jak i te z podpisaną umową partnerską już w tej chwili są zaopatrywane w większości przez uczestników koncentracji. Realizacja koncentracji nie zmieni zatem sytuacji w tym zakresie.

Oceniając natomiast czy realizacja niniejszej koncentracji wpłynie w istotny sposób na ograniczenie możliwości wyboru dostawcy przez przedsiębiorców prowadzących działalność detaliczną należy wskazać, iż ewentualne problemy w tym zakresie mogą wystąpić jedynie na rynkach wspólnych dla uczestników koncentracji, szczegółowo opisanych w części niniejszej decyzji dotyczącej rynku hurtowej sprzedaży butli z gazem LPG, rynku detalicznej sprzedaży butli z gazem LPG na potrzeby przemysłu i rynku detalicznej sprzedaży butli z gazem LPG na potrzeby bytowe. Ocena tych powiązań jest zatem zbieżna z oceną koncentracji wynikającą z powiązań horyzontalnych i nie wymaga, zdaniem Prezesa Urzędu, głębszej analizy.

c) przedmiotowa koncentracja nie wywiera wpływu w układzie konglomeratowym na żaden z rynków właściwych

W niniejszej sprawie nie zidentyfikowano rynków, na które koncentracja wywiera wpływ w układzie konglomeratowym.

Ocena skutków koncentracji

Przepis art. 18 ustawy *o ochronie konkurencji* stanowi, iż Prezes Urzędu wydaje zgodę, w drodze decyzji, na dokonanie koncentracji, w wyniku której konkurencja na rynku nie zostanie istotnie ograniczona, w szczególności przez powstanie lub umocnienie pozycji

dominującej na rynku, przy czym zgodnie z art. 4 pkt 10 tej ustawy przez pozycję dominującą rozumie się pozycję przedsiębiorcy, która umożliwia mu zapobieganie skutecznej konkurencji na rynku właściwym przez stworzenie mu możliwości działania w znacznym zakresie niezależnie od konkurentów, kontrahentów oraz konsumentów; domniemywa się, że przedsiębiorca ma pozycję dominującą, jeżeli jego udział w rynku przekracza 40%.

Podstawowym celem postępowania antymonopolowego w sprawach koncentracji jest ustalenie, czy w wyniku zrealizowania zamierzonej transakcji dojdzie do istotnego ograniczenia konkurencji na rynku właściwym. Przykładem takiego istotnego ograniczenia konkurencji jest powstanie lub umocnienie pozycji dominującej. Należy jednakże podkreślić, że o ile powstanie lub umocnienie pozycji dominującej będzie zawsze prowadziło do ograniczenia konkurencji na rynku, to do ograniczenia konkurencji może dojść także w przypadkach, kiedy w wyniku koncentracji nie powstaje lub nie umacnia się pozycja dominująca. Samo stwierdzenie „istotne ograniczenie konkurencji” wykracza zatem poza kwestię powstania lub umocnienia pozycji dominującej i ma szersze znaczenie. Obejmuje bowiem sytuacje, kiedy w wyniku dokonanej koncentracji konkurencja zostaje poważnie ograniczona, a nie wiąże się to z powstaniem pozycji dominującej – może to mieć miejsce przykładowo na rynkach oligopolistycznych.

Powyższe oznacza, że koncentracja jest dopuszczalna wówczas, gdy nie zakłóca skutecznej konkurencji na rynku właściwym, w szczególności w wyniku powstania lub umocnienia pozycji dominującej.

Jak wynika z przedstawionej powyżej analizy rynków, przedmiotowa koncentracja wywiera wpływ w układzie horyzontalnym na 7 lokalnych rynków hurtowej sprzedaży gazu LPG w butlach, obejmujących obszar położony w promieniu do 155 km od rozlewni/bazy dystrybucyjnej Orlen Gaz zlokalizowanej w Szczecinie, Ugoszczy, Płocku, Sokółce, Hrubieszowie, Krośnie Odrzańskim i Nowej Brzeźnicy, na których to rynkach łączne udziały uczestników koncentracji wynoszą: Szczecin – ok. **[tajemnica przedsiębiorstwa – załącznik nr 1 do decyzji – pkt 99]** % w ujęciu ilościowym i ok. **[tajemnica przedsiębiorstwa – załącznik nr 1 do decyzji – pkt 100]** % w ujęciu wartościowym; Ugoszcz – ok. **[tajemnica przedsiębiorstwa – załącznik nr 1 do decyzji – pkt 101]** % zarówno w ujęciu ilościowym, jak i wartościowym; Płock – ok. **[tajemnica przedsiębiorstwa – załącznik nr 1 do decyzji – pkt 102]** % w ujęciu ilościowym i ok. **[tajemnica przedsiębiorstwa – załącznik nr 1 do decyzji – pkt 103]** % w ujęciu wartościowym; Sokółka – ok. **[tajemnica przedsiębiorstwa – załącznik nr 1 do decyzji – pkt 104]** % w ujęciu ilościowym i ok. **[tajemnica**

przedsiębiorstwa – załącznik nr 1 do decyzji – pkt 105] % w ujęciu wartościowym; Hrubieszów – ok. **[tajemnica przedsiębiorstwa – załącznik nr 1 do decyzji – pkt 106]** % w ujęciu ilościowym i ok. **[tajemnica przedsiębiorstwa – załącznik nr 1 do decyzji – pkt 107]** % w ujęciu wartościowym; Krosno Odrzańskie – ok. **[tajemnica przedsiębiorstwa – załącznik nr 1 do decyzji – pkt 108]** % w ujęciu ilościowym i ok. **[tajemnica przedsiębiorstwa – załącznik nr 1 do decyzji – pkt 109]** % w ujęciu wartościowym; Nowa Brzeźnica – ok. **[tajemnica przedsiębiorstwa – załącznik nr 1 do decyzji – pkt 110]** % w ujęciu ilościowym i ok. **[tajemnica przedsiębiorstwa – załącznik nr 1 do decyzji – pkt 111]** % w ujęciu wartościowym.

Jak wynika z powyższego, w przypadku rynków Ugoszczy, Szczecina, Płocka, Sokółki i Nowej Brzeźnicy uzyskany przez uczestników koncentracji udział nie przekracza progu 40 %, z którym ustawa *o ochronie konkurencji* wiąże domniemanie posiadania pozycji dominującej. Ponadto analiza tych rynków, przeprowadzona w oparciu o informacje przekazane przez Gaspol, jak i zebrane przez organ antymonopolowy w trakcie badania innych uczestników rynku, wskazuje, iż na wszystkich ww. wspólnych rynkach lokalnych hurtowej sprzedaży butli z gazem LPG obok uczestników koncentracji prowadzą działalność najwięksi konkurenci Gaspol i Orlen Gaz, tj. AmeriGas Polska sp. z o.o., Barter S.A., Polski Gaz S.A., BP Europa SE Oddział w Polsce. Struktura poszczególnych ww. rynków oraz udziały rynkowe największych konkurentów uczestników niniejszej koncentracji działających na tych rynkach dają podstawę do twierdzenia, że będą oni stanowili istotną konkurencję dla Gaspol po dokonaniu koncentracji.

Powyższe pozwala zatem na stwierdzenie, że na rynkach lokalnych, na których uczestnicy koncentracji osiągają łącznie udziały rynkowe mieszczące się w przedziale od 20 % do 40 %, tj. na rynkach Ugoszczy, Szczecina, Płocka, Sokółki i Nowej Brzeźnicy, przedsiębiorcy ci spotykają się z konkurencją, która stanowi przeciwwagę ich pozycji rynkowej. W związku z tym w ocenie organu antymonopolowego brak jest podstaw do stwierdzenia, iż przedmiotowa koncentracja doprowadzi na ww. rynkach lokalnych do istotnego ograniczenia konkurencji.

Na rynku Krosna Odrzańskiego i Hrubieszowa uczestnicy koncentracji osiągną udziały rynkowe przekraczające poziom 40 %, z którym ustawa *o ochronie konkurencji* wiąże domniemanie posiadania pozycji dominującej.

Jednakże w ocenie Prezesa Urzędu planowana koncentracja nie spowoduje niekorzystnych skutków dla konkurencji na rynku lokalnym hurtowej sprzedaży gazu LPG w

butlach, obejmującym obszar położony w promieniu do 155 km od rozlewni gazu płynnego Orlen Gaz zlokalizowanej w Krośnie Odrzańskim, gdyż po dokonaniu koncentracji Gaspol będzie spotykał się z konkurencją ze strony należącej do AmeriGas Polska sp. z o.o. rozlewni gazu płynnego w [tajemnica przedsiębiorstwa – załącznik nr 2 do decyzji – pkt 49] oraz trzech baz dystrybucyjnych należących do Hadex-Gaz Sp. z o.o., których łączny udział w rynku przekracza ok. [tajemnica przedsiębiorstwa – załącznik nr 2 do decyzji – pkt 50] % zarówno w ujęciu ilościowym, jak i wartościowym. Wobec powyższego należy stwierdzić, że planowana koncentracja nie stwarza zagrożenia dla konkurencji na ww. rynku lokalnym, gdyż po dokonaniu koncentracji rynek ten pozostanie nadal konkurencyjny.

Natomiast w przypadku rynku lokalnego hurtowej sprzedaży gazu LPG w butlach, obejmującego obszar położony w promieniu do 155 km od rozlewni gazu płynnego Orlen Gaz zlokalizowanej w Hrubieszowie, po analizie tego rynku przeprowadzonej w oparciu o informacje przekazane przez Gaspol, jak i zebrane przez organ antymonopolowy od innych uczestników tego rynku, Prezes Urzędu uznał, iż struktura tego rynku i udziały konkurentów uczestników koncentracji, nie stanowiące przeciwwagi wobec pozycji rynkowej, jaką uzyska Gaspol po koncentracji, wskazują, iż realizacja tej transakcji doprowadzi do znaczącego wzrostu koncentracji rynkowej, a jej uczestnicy uzyskają znaczną przewagę nad pozostałymi przedsiębiorcami działającymi na tym rynku. Już przed planowaną koncentracją Gaspol na rynku obejmującym Hrubieszów posiadał pozycję lidera, a w jej wyniku jego udział rynkowy dodatkowo wzrośnie o ponad 10 p.p., tak więc planowana koncentracja przyczyni się do istotnego ograniczenia konkurencji na omawianym rynku.

Należy podkreślić, że na rynku Hrubieszowa główni konkurenci Gaspol (AmeriGas Polska sp. z o.o., Polski Gaz S.A., Barter S.A.), którzy dysponują podobnym potencjałem, jak uczestnicy koncentracji, nie osiągnęli udziału umożliwiającego im zapewnienie skutecznej konkurencji Gaspol po koncentracji. Pozostali przedsiębiorcy działający na tym rynku to niewielkie podmioty prowadzące działalność przede wszystkim lokalnie, a co za tym idzie wywierające już obecnie nieznaczną presję konkurencyjną na działalność uczestników koncentracji. Na ww. rynku w wyniku realizacji koncentracji dojdzie zatem do istotnego ograniczenia konkurencji, a odbiorcom na tym obszarze ograniczona zostanie możliwość wyboru dostawcy.

Ponadto koncentracja wywiera wpływ w układzie horyzontalnym na 6 lokalnych rynków detalicznej sprzedaży gazu LPG w butlach na potrzeby przemysłu, obejmujących obszar położony w promieniu do 55 km od rozlewni/bazy dystrybucyjnej Orlen Gaz

zlokalizowanej w Szczecinie, Ugoszczy, Płocku, Hrubieszowie, Krośnie Odrzańskim i Nowej Brzeźnicy.

Na rynku Szczecina łączny udział uczestników koncentracji wyniesie ok. **[tajemnica przedsiębiorstwa – załącznik nr 1 do decyzji – pkt 112]** % zarówno w ujęciu ilościowym, jak i wartościowym, zatem nie przekroczy progu 40 %, z którym ustawa *o ochronie konkurencji* wiąże domniemanie posiadania pozycji dominującej. Ponadto analiza tego rynku, przeprowadzona w oparciu o informacje przekazane przez Gaspol, jak i zebrane przez organ antymonopolowy od innych uczestników rynku, wskazuje, iż na ww. wspólnym rynku lokalnym detalicznej sprzedaży gazu LPG w butlach na potrzeby przemysłu obok uczestników koncentracji prowadzi działalność Intergas Sp. z o.o., której udział w rynku w 2012 r. wyniósł ok. **[tajemnica przedsiębiorstwa – załącznik nr 2 do decyzji – pkt 51]** % w ujęciu ilościowym, jak i wartościowym. Wobec powyższego struktura rynku oraz udziały rynkowe największego konkurenta uczestników niniejszej koncentracji dają podstawę do twierdzenia, że stanowi on istotną konkurencję dla Gaspol. Brak jest zatem, w ocenie organu antymonopolowego, podstaw do stwierdzenia, iż przedmiotowa koncentracja doprowadzi na rynku detalicznej sprzedaży gazu LPG w butlach na potrzeby przemysłu położonym w promieniu do 55 km od rozlewni gazu płynnego należącej do Orlen Gaz w Szczecinie do istotnego ograniczenia konkurencji.

Na rynku Ugoszczy, Płocka, Hrubieszowa, Krosna Odrzańskiego i Nowej Brzeźnicy łączny udział uczestników koncentracji przekracza 40 %, a więc próg, z którym ustawa *o ochronie konkurencji* wiąże domniemanie posiadania pozycji dominującej.

Dokonana przez Prezesa Urzędu analiza ww. rynków wykazała, iż w przypadku lokalnego rynku detalicznej sprzedaży butli z gazem LPG na potrzeby przemysłu, obejmującym obszar położony w promieniu do 55 km od rozlewni należącej do Orlen Gaz zlokalizowanej w Nowej Brzeźnicy planowana koncentracja nie spowoduje niekorzystnych skutków dla konkurencji, gdyż pozycja Gaspol na tym rynku ulegnie nieznacznemu wzmocnieniu (nie przekroczy 5 p.p.). Ponadto Spółka ta będzie spotykała się z konkurencją ze strony należącej do BałtykGaz Sp. z o.o. rozlewni gazu płynnego w Wieluniu, której udział w rynku w 2012 r. wyniósł ok. **[tajemnica przedsiębiorstwa – załącznik nr 2 do decyzji – pkt 52]** % w ujęciu ilościowym i ok. **[tajemnica przedsiębiorstwa – załącznik nr 2 do decyzji – pkt 53]** % w ujęciu wartościowym. Tak więc struktura tego rynku i udziały konkurentów uczestników koncentracji stanowią przeciwwagę wobec pozycji rynkowej, jaką

uzyska Gaspol po koncentracji. Wobec powyższego należy stwierdzić, że planowana koncentracja nie stwarza zagrożenia dla konkurencji na ww. rynku lokalnym.

Natomiast w przypadku Ugoszczy, Płocka, Hrubieszowa i Krosna Odrzańskiego Prezes Urzędu uznał, iż struktura tego rynku i udziały konkurentów uczestników koncentracji, nie stanowiące przeciwwagi wobec pozycji rynkowej, jaką uzyska Gaspol po koncentracji, wskazują, iż realizacja tej transakcji doprowadzi do znaczącego wzrostu koncentracji rynkowej, a jej uczestnicy uzyskają znaczną przewagę nad pozostałymi przedsiębiorcami działającymi na tych rynkach. Już przed planowaną koncentracją Gaspol na rynkach Ugoszczy i Płocka posiadał pozycję lidera z udziałem w rynku przekraczającym 40 %, którą po koncentracji wzmocni o ponad 7 p.p. w przypadku rynku Płocka i o ponad 8 p.p. w przypadku rynku Ugoszczy. Na rynkach tych brak jest konkurentów, którzy dysponowaliby podobnym potencjałem do uczestników koncentracji. W przypadku rynków Hrubieszowa i Krosna Odrzańskiego Gaspol osiągnie pozycję lidera z łącznym udziałem w rynku przekraczającym **[tajemnica przedsiębiorstwa – załącznik nr 1 do decyzji – pkt 113]** %. Na rynkach tych przed dokonaniem koncentracji Gaspol był największym konkurentem Orlen Gaz. Wobec powyższego w ocenie Prezesa Urzędu na ww. rynkach w wyniku realizacji koncentracji dojdzie zatem do istotnego ograniczenia konkurencji, a odbiorcom na tych obszarach ograniczona zostanie możliwość wyboru dostawcy.

Koncentracja wywiera również wpływ w układzie horyzontalnym na 22 lokalne rynki detalicznej sprzedaży gazu LPG w butlach na potrzeby gospodarstw domowych zlokalizowane w Bobrowicach, Brańsku, Częstochowie, Działoszynie, Hutce, Miedźnie, Radoszewicach, Strzelcach Wielkich, Nowej Brzeźnicy, Pajęcznie, Pankach, Kowalewie Pomorskim, Łapach, Sulmierzycach, Surazu, Szepietowie, Wysokim Mazowieckim, Węglowicach, Wyszkach, Zumpach, Chorzenicach i Reklach.

Łączny udział uczestników koncentracji na lokalnych rynkach detalicznej sprzedaży gazu LPG w butlach na potrzeby bytowe zlokalizowanych w ww. miejscowościach, biorąc pod uwagę liczbę posiadanych w poszczególnych miejscowościach punktów sprzedaży butli z gazem LPG, przekroczył próg 20 %. Na rynkach tych uczestnicy koncentracji spotykają się zarówno z konkurencją ze strony punktów sprzedaży należących do dużych firm dystrybucyjnych (AmeriGas Polska sp. z o.o., Barter S.A., Bialchem Group Sp. z o.o.), które dysponują punktami sprzedaży zlokalizowanymi w całej Polsce, jak i małych lokalnych przedsiębiorców. Jednakże w ocenie Prezesa Urzędu ze względu na specyfikę rynku detalicznej sprzedaży butli z gazem LPG na potrzeby bytowe, w szczególności liczbę

przedsiębiorców prowadzących działalność w tym zakresie oraz niskie koszty wejścia na rynek (uruchomienie nowego punktu sprzedaży to koszt wynoszący ok. 3 tys. zł), brak jest podstaw do stwierdzenia, iż przedmiotowa koncentracja doprowadzi na ww. lokalnych rynkach detalicznej sprzedaży gazu LPG w butlach na potrzeby gospodarstw domowych do istotnego ograniczenia konkurencji.

Reasumując należy stwierdzić, iż przedmiotowa koncentracja na:

1. lokalnym rynku hurtowej sprzedaży gazu LPG w butlach położonym w promieniu do 155 km od rozlewni Orlen Gaz zlokalizowanej w Hrubieszowie oraz
2. lokalnych rynkach detalicznej sprzedaży gazu LPG w butlach na potrzeby przemysłu położonych w promieniu do 55 km od rozlewni Orlen Gaz zlokalizowanych w Ugoszczy, Płocku, Hrubieszowie i Krośnie Odrzańskim

doprowadzi do znaczącego wzrostu koncentracji rynkowej, a w konsekwencji do istotnego ograniczenia konkurencji.

Wskazać także należy, iż w rozpatrywanej sprawie istnienie powiązań wertykalnych pomiędzy uczestnikami koncentracji nie wpłynie na jej ocenę. Punkty sprzedaży, zarówno z podpisaną umową dzierżawy, jak i własne już w tej chwili są bowiem zaopatrywane przez uczestników koncentracji. Realizacja koncentracji nie wpłynie zatem w istotny sposób na ograniczenie sprzedaży w rozlewniach i bazach dystrybucyjnych należących do konkurentów uczestników koncentracji. Ewentualne problemy dotyczące ograniczenia możliwości wyboru dostawcy przez przedsiębiorców prowadzących działalność detaliczną mogą natomiast wystąpić jedynie na problematycznych rynkach wspólnych, ocenionych wcześniej w zakresie powiązań horyzontalnych.

W przedmiotowej sprawie nie zidentyfikowano natomiast rynków właściwych, na które koncentracja wywiera wpływ w układzie wertykalnym i konglomeratowym.

W świetle powyższych ustaleń organ antymonopolowy uznał, iż przedmiotowa koncentracja nie spełnia przesłanek określonych w art. 18 ustawy *o ochronie konkurencji*, bowiem planowana transakcja doprowadziłaby do istotnego ograniczenia konkurencji na rynku lokalnym hurtowej sprzedaży gazu LPG w butlach obejmującym obszar położony w promieniu do 155 km od rozlewni gazu płynnego należącej do Orlen Gaz zlokalizowanej w Hrubieszowie oraz na 4 lokalnych rynkach detalicznej sprzedaży gazu LPG w butlach na

potrzeby przemysłu położonych w promieniu do 55 km od rozlewni Orlen Gaz zlokalizowanych w Ugoszczy, Płocku, Hrubieszowie i Krośnie Odrzańskim. Tym samym w ocenie organu antymonopolowego nie jest możliwe wydanie decyzji zezwalającej na dokonanie tej koncentracji w oparciu o powyższy przepis.

W tej sytuacji organ antymonopolowy rozważył zastosowanie w odniesieniu do przedmiotowej koncentracji art. 19 ustawy *o ochronie konkurencji*. Stosownie do treści tego artykułu Prezes Urzędu wydaje zgodę na dokonanie koncentracji, gdy – po spełnieniu przez przedsiębiorców zamierzających dokonać koncentracji określonych warunków - koncentracja na rynku nie zostanie istotnie ograniczona, w szczególności przez powstanie lub umocnienie pozycji dominującej na rynku. Prezes Urzędu może na przedsiębiorców zamierzających dokonać koncentracji nałożyć obowiązek lub przyjąć ich zobowiązanie, w szczególności do:

- 1) zbycia całości lub części majątku jednego lub kilku przedsiębiorców,
 - 2) wyzbycia się kontroli nad określonym przedsiębiorcą lub przedsiębiorcami, w szczególności przez zbycie określonego pakietu akcji lub udziałów, lub odwołania z funkcji członka organu zarządzającego lub kontrolnego jednego lub kilku przedsiębiorców,
 - 3) udzielenia licencji praw wyłącznych konkurentowi,
- określając w drodze decyzji termin spełnienia tych warunków.

Warunki, które mogą być nałożone na przedsiębiorcę lub przedsiębiorców w decyzji wyrażającej zgodę na dokonanie koncentracji, nie są w treści omawianego artykułu wymienione w sposób wyczerpujący; wskazane w tym przepisie warunki są jedynie przykładowe, co oznacza, że stosownie do okoliczności mogą one przyjmować różną treść⁷. W każdym jednak przypadku realizacja ich powinna doprowadzić do stanu, w którym koncentracja nie będzie źródłem istotnego ograniczenia konkurencji na rynku.

Nakładane zobowiązania powinny być realne, tj. możliwe do efektywnego wdrożenia w relatywnie krótkim okresie. Przy określaniu tych warunków (zwłaszcza ich doboru oraz

⁷ E. Modzelewska - Wąchal, Ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów. Komentarz, Warszawa 2002 r., s. 16

zakresu), organ antymonopolowy powinien także działać w oparciu o zasadę proporcjonalności⁸.

Wskazane wyżej czynności służą przede wszystkim zredukowaniu siły rynkowej przedsiębiorców objętych koncentracją i przez to utrzymaniu (względnie przywróceniu) efektywnej konkurencji, która byłaby zakłócona w wyniku koncentracji (dokonanej bez wprowadzenia i wykonania warunków modyfikujących)⁹.

Wobec powyższego organ antymonopolowy uznał, iż negatywnym skutkiem planowanej koncentracji na rynku lokalnym hurtowej sprzedaży gazu LPG w butlach obejmującym Hrubieszów oraz na rynkach detalicznej sprzedaży gazu LPG w butlach na potrzeby przemysłu obejmujących Ugoszcz, Płock, Hrubieszów i Krosno Odrzańskie można zapobiec poprzez zobowiązanie Gaspol do realizacji działań, mających na celu zniwelowanie antykonkurencyjnych skutków transakcji na tych rynkach.

Wobec powyższego pismem z dnia 22 marca 2013 r. Prezes Urzędu przedstawił Gaspol propozycję warunku. Organ antymonopolowy uzależnił wydanie zgody na dokonanie koncentracji od:

1. zrezygnowania przez Gaspol w *Umowie sprzedaży składników majątkowych oraz przeniesienia innych praw i obowiązków związanych z segmentem gazu w butlach*, zawartej w dniu 29 czerwca 2012 r. pomiędzy Gaspol a Orlen Gaz, z klauzuli zakazu konkurencji zawartej w par. 9 pkt. 2.2 (lub z klauzuli zakazu konkurencji zawartej w jakiegokolwiek innej umowie pomiędzy tymi podmiotami, która będzie związana z transakcją, będącą podstawą zgłoszenia zamiaru koncentracji pomiędzy Gaspol a Orlen Gaz) w odniesieniu do rynków, na których Prezes Urzędu zidentyfikował istotne ograniczenie konkurencji,
2. zrezygnowania przez Gaspol w *Umowie sprzedaży składników majątkowych oraz przeniesienia innych praw i obowiązków związanych z segmentem gazu w butlach*, zawartej w dniu 29 czerwca 2012 r. pomiędzy Gaspol a Orlen Gaz, z zapisów w par. 9 pkt. 1) a, b, c i d oraz niepodejmowania przez Gaspol ustaleń z Orlen Gaz w przedmiocie, o którym mowa w par. 9 pkt. 1) a, b, c i d w odniesieniu do rynków, na których Prezes Urzędu zidentyfikował istotne ograniczenie konkurencji,

⁸ K. Kohutek, M. Sieradzka, Komentarz do art.19 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz.U.07.50.331), [w:] K. Kohutek, M. Sieradzka, *Ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów. Komentarz*, LEX, 2008.

⁹ *ibidem*

3. zrezygnowania przez Gaspol w *Umowie sprzedaży składników majątkowych oraz przeniesienia innych praw i obowiązków związanych z segmentem gazu w butlach*, zawartej w dniu 29 czerwca 2012 r. pomiędzy Gaspol a Orlen Gaz z obowiązku zawartego w par. 9 pkt 5 oraz niepodejmowania przez Gaspol ustaleń z Orlen Gaz w przedmiocie, o którym mowa w par. 9 pkt 5 w odniesieniu do rynków, na których Prezes Urzędu zidentyfikował istotne ograniczenie konkurencji,
4. wyłączenia z zakresu koncentracji kontenerów wykorzystywanych przez podmioty będące odbiorcami Orlen Gaz na rynkach, na których Prezes Urzędu zidentyfikował istotne ograniczenie konkurencji,
5. powstrzymania się przez Gaspol od uzyskiwania od Orlen Gaz jakichkolwiek informacji pozwalających na identyfikację podmiotów kupujących od Orlen Gaz gaz na rynkach, na których Prezes Urzędu zidentyfikował istotne ograniczenie konkurencji. W celu realizacji tego punktu warunku Gaspol zrezygnuje w szczególności z wszelkich uprawnień przyznanych mu w tym zakresie w *Umowie sprzedaży składników majątkowych oraz przeniesienia innych praw i obowiązków związanych z segmentem gazu w butlach* zawartej w dniu 29 czerwca 2012 r. pomiędzy Gaspol a Orlen Gaz,
6. powstrzymania się przez Gaspol od jakichkolwiek aktywnych działań na rynkach, na których Prezes Urzędu zidentyfikował istotne ograniczenie konkurencji, które miałyby na celu przejęcie dotychczasowych odbiorców Orlen Gaz na tych rynkach,
7. poinformowania Orlen Gaz przez Gaspol o warunkach wynikających z ww. punktów 1-5 oraz złożenia Orlen Gaz przez Gaspol stosownych oświadczeń niezbędnych do realizacji warunku, o którym mowa w ww. pkt. 1,2,3,4 i 5

Prezes Urzędu, poinformował również Gaspol, iż realizacja warunku, w części, o której mowa w pkt. 1, 2, 3, 4 i 7 będzie musiała nastąpić przed dokonaniem koncentracji, jednocześnie Gaspol będzie zobowiązany do powstrzymania się od działań, o których mowa w pkt. 5 i 6 przez okres jednego roku od dnia dokonania koncentracji.

Ponadto na podstawie art. 19 ust. 3 ustawy *o ochronie konkurencji i konsumentów* Gaspol będzie zobowiązany do złożenia Prezesowi Urzędu informacji o realizacji powyższego warunku w terminie 30 dni od jego realizacji. Dodatkowo Gaspol będzie

zobowiązany do informowania Prezesa Urzędu o stanie realizacji warunku za każde pełne 3 miesiące, które upłyną od dnia wydania decyzji w przedmiotowej sprawie do chwili realizacji warunku, w terminie nie dłuższym niż 20 dni po upływie każdego z trzymiesięcznych okresów.

Realizacja powyższego warunku, w ocenie Prezesa Urzędu, ma na celu przede wszystkim ograniczenie możliwości zwiększenia udziałów rynkowych przez Gaspol na rynkach, na których zidentyfikowano istotne ograniczenie konkurencji. Bez nałożenia tego warunku Gaspol, w ocenie organu antymonopolowego, przejąłby większość dotychczasowych odbiorców Orlen Gaz na tych rynkach wraz z kluczowym mieniem wykorzystywanym do dostaw gazu dla tych odbiorców (kontenery). Jednocześnie warunek w tym zakresie ułatwi zarówno zdobycie większych udziałów rynkowych dotychczasowym konkurentom funkcjonującym na tych rynkach, jak i ułatwi wejście nowych konkurentów na te rynki.

Nałożony warunek ogranicza przede wszystkim uzyskanie przez Gaspol od Orlen Gaz informacji na temat dotychczasowych odbiorców tej Spółki i pomocy w procesie ich pozyskiwania (pkt 2,3 i 5). Gaspol ma się również powstrzymać od wszelkich aktywnych działań na rynkach, na których Prezes Urzędu zidentyfikował istotne ograniczenie konkurencji, które miałyby na celu przejęcie dotychczasowych odbiorców Orlen Gaz na tych rynkach (pkt 6 warunku)¹⁰. Ponadto zrezygnowanie przez Gaspol z klauzuli zakazu konkurencji zawartej w umowie pomiędzy Gaspol a Orlen Gaz (pkt 1 warunku), umożliwi pozostanie na tych rynkach przez Orlen Gaz (ewentualnie późniejsze wejście na te rynki), co również ograniczy siłę rynkową Gaspol.

Poinformowanie Orlen Gaz przez Gaspol o warunkach wynikających z punktów 1-5 oraz złożenie Orlen Gaz przez Gaspol stosownych oświadczeń niezbędnych do realizacji warunku, o którym mowa w ww. pkt. 1,2,3,4 i 5, ma natomiast na celu prawidłową realizację tych części warunku.

W efekcie nałożony warunek sprawi zatem, iż siła rynkowa Gaspol na tych rynkach ulegnie zmniejszeniu.

¹⁰ W przypadku natomiast, gdy dotychczasowi odbiorcy butli z gazem, mający podpisane umowy z Orlen Gaz, zgłoszą się do Gaspol osobiście z propozycją zawarcia umowy, to zawarcie umowy przez Gaspol w takiej sytuacji w świetle zaproponowanego warunku nie będzie traktowane jako zabronione.

Nałożone okresowe obowiązki sprawozdawcze służącej mają kontroli poprawności realizacji warunku nałożonego na Gaspol.

Pismami z dnia 29 marca 2013 r., 15 kwietnia 2013 r. oraz 26 kwietnia 2013 r. Gaspol zwrócił się do Prezesa Urzędu z prośbą o wyjaśnienie wątpliwości związanych z treścią propozycji warunku zawartą w piśmie organu antymonopolowego z dnia 22 marca 2013 r. Udzielając odpowiedzi pismami z dnia 5 kwietnia 2013 r., 18 kwietnia 2013 r. oraz z 10 maja 2013 r. Prezes Urzędu wyjaśnił, iż:

- a) warunek przedstawiony w piśmie z dnia 22 marca 2013 r. nie dotyczy zawarcia przez Gaspol umowy z Polskim Koncernem Naftowym Orlen S.A. na „sprzedaż gazu propan-butan w butlach 11 kg, na własnych stacjach paliw PKN Orlen S.A.”;
- b) wynikające z warunku ograniczenie nie dotyczy biernego przejmowania przez Gaspol dotychczasowych odbiorców Orlen Gaz na rynkach, na których Prezes Urzędu zidentyfikował istotne ograniczenie konkurencji;
- c) ograniczenia wynikające z pkt. 2 i 3 propozycji warunku zawartego w piśmie z dnia 22 marca 2013 r. dotyczą wyłącznie tych rynków, na których Prezes Urzędu zidentyfikował istotne ograniczenie konkurencji;
- d) ograniczenia zawarte w propozycji warunku z dnia 22 marca 2013 r. nie dotyczą kontenerów Orlen Gaz, znajdujących się na stacjach PKN Orlen S.A.

Ponadto pismem z dnia 26 kwietnia 2013 r. (data wpływu do Urzędu dnia 6 maja 2013 r.) Gaspol zwrócił się z wnioskiem o nieobejmowanie ograniczeniami rynku hurtowej sprzedaży gazu LPG w butlach wokół rozlewni Orlen Gaz w Hrubieszowie lub w przypadku nie uwzględnienia powyższego wniosku modyfikację warunku w zakresie ww. rynku. Zgodnie z propozycją przedstawioną przez Gaspol modyfikacja mogłaby nastąpić w taki sposób, że warunek przedstawiony przez Prezesa Urzędu w piśmie z dnia 22 marca 2013 r. nie odnosiłoby się do rynku Hrubieszowa aż do momentu uzyskania na tym rynku przez Gaspol 40 % udziału. Argumentując powyższe Gaspol wskazał m.in., iż:

- 1) Prezes Urzędu nie objął badaniem Grand S.C.,
- 2) wskazana przez Gaspol lista konkurentów, do których Prezes Urzędu skierował ankietę, obejmowała jedynie największych przedsiębiorców, nie obejmowała natomiast firm niezidentyfikowanych przez Gaspol, a prowadzących działalność na rynku Hrubieszowa,

- 3) nie wszyscy dotychczasowi kontrahenci Orlen Gaz podpiszą umowy na dostawy butli z gazem z Gaspol.

Prezes Urzędu, po przeanalizowaniu powyższych argumentów, nie znalazł podstaw zarówno do odstąpienia od objęcia warunkiem, o którym mowa w piśmie z dnia 22 marca 2013 r., rynku hurtowej sprzedaży butli z gazem LPG, obejmującego obszar położony w promieniu do 155 km od rozlewni gazu należącej do Orlen Gaz w Hrubieszowie, jak i modyfikacji tego warunku w zakresie wskazanym przez Gaspol, o czym poinformował Gaspol pismem z dnia 10 maja 2013 r.

Z informacji zebranych w toku postępowania wynika, iż łączny udział uczestników koncentracji w rynku hurtowej sprzedaży butli z gazem LPG, obejmującym Hrubieszów, będzie kształtował się na poziomie ok. **[tajemnica przedsiębiorstwa – załącznik nr 1 do decyzji – pkt 114]** % (udział ten uwzględnia również wielkość sprzedaży Grand S.C.). Wobec powyższego należy stwierdzić, iż przekracza on próg, z którym ustawa *o ochronie konkurencji* wiąże domniemanie posiadania pozycji dominującej. Łączny udział uczestników koncentracji to jeden z istotnych wyznaczników, który może świadczyć o tym, czy w wyniku koncentracji dojdzie do istotnego ograniczenia konkurencji. Kolejnym takim istotnym wyznacznikiem jest struktura rynku właściwego. W niniejszej sprawie na rynku hurtowej sprzedaży butli z gazem LPG, obejmującym obszar wokół rozlewni Orlen Gaz w Hrubieszowie największym konkurentem Gaspol i Orlen Gaz jest PUH Gazol Sp.j., prowadząca działalność za pośrednictwem 4 baz dystrybucyjnych, których łączny udział wynosi ok. **[tajemnica przedsiębiorstwa – załącznik nr 2 do decyzji – pkt 54]** % w ujęciu ilościowym i wartościowym. Udział żadnego z pozostałych konkurentów nie przekracza natomiast **[tajemnica przedsiębiorstwa – załącznik nr 2 do decyzji – pkt 55]** %. Ponadto należy podkreślić, iż na rynku tym już przed koncentracją Gaspol posiadał pozycję lidera, a w jej wyniku udział ten dodatkowo wzrośnie o ponad 10 p.p.

Natomiast odnosząc się do kwestii, iż na rynku Hrubieszowa mogą prowadzić działalność inni konkurenci, którzy nie zostali objęci badaniem rynku przeprowadzonym przez Prezesa Urzędu, należy stwierdzić, iż brak możliwości ich zidentyfikowania (wskazania) przez Gaspol świadczy o tym, iż albo nie ma takich konkurentów albo prowadzą oni działalność w bardzo niewielkim zakresie. Istnienie takich konkurentów nie może zatem w istotny sposób wpłynąć na wielkość rynku, a w szczególności na jego strukturę.

Biorąc powyższe pod uwagę Prezes Urzędu uznał, iż struktura rynku Hrubieszowa i udziały konkurentów uczestników koncentracji, nie stanowiące przeciwwagi wobec pozycji rynkowej, jaką uzyska Gaspol po koncentracji, wskazują, iż realizacja tej transakcji doprowadzi do znaczącego wzrostu koncentracji rynkowej, a jej uczestnicy uzyskają znaczną przewagę nad pozostałymi przedsiębiorcami działającymi na tym rynku. Tym samym dojdzie do istotnego ograniczenia konkurencji.

Prezes Urzędu wziął również pod uwagę fakt, że obecne udziały uczestników koncentracji na rynku hurtowej sprzedaży butli z gazem LPG, obejmującym obszar wokół rozlewni Orlen Gaz w Hrubieszowie nie przełożą się w 100 % na udział Gaspol w tym rynku po dokonaniu koncentracji. Nie wszyscy dotychczasowi kontrahenci Orlen Gaz zostaną bowiem kontrahentami Gaspol. Jednakże bez nałożenia warunku, który został przedstawiony w piśmie z dnia 22 marca 2013 r., Gaspol przy aktywnej pomocy Orlen Gaz – którą zakłada umowa z dnia 29 czerwca 2012 r. - przejąłby jednak ich znaczną część. Biorąc natomiast pod uwagę wskazane powyżej udziały rynkowe Gaspol i Orlen Gaz oraz strukturę rynku hurtowej sprzedaży butli z gazem LPG, obejmującego obszar wokół rozlewni Orlen Gaz w Hrubieszowie, doprowadziłoby to do istotnego ograniczenia konkurencji. Ponadto należy wskazać, iż nałożony warunek m.in. zakazuje Gaspol aktywnych działań zmierzających do przejścia dotychczasowych kontrahentów Orlen Gaz. Nie zakazuje jednak pozyskiwania przez Gaspol tych kontrahentów w sposób bierny. W związku z tym należy przyjąć, iż nawet bez modyfikacji nałożonego warunku, pozycja Gaspol na tym rynku po dokonaniu koncentracji zostanie wzmocniona.

Reasumując, organ antymonopolowy uznał, iż brak jest podstaw zarówno do odstąpienia od objęcia warunkiem, o którym mowa w piśmie z dnia 22 marca 2013 r., rynku hurtowej sprzedaży butli z gazem LPG, obejmującego obszar położony w promieniu do 155 km od rozlewni gazu, należącej do Orlen Gaz w Hrubieszowie, jak i modyfikacji warunku w tym zakresie.

Ostatecznie pismem z dnia 15 maja 2013 r. Gaspol w całości zaakceptował warunek zaproponowany przez Prezesa Urzędu w piśmie z dnia 22 marca 2013 r.

Wobec powyższego orzeczono, jak w sentencji.

Stosownie do treści art. 81 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji oraz art. 479²⁸ § 2 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 1964 r. Nr 43, poz. 296 ze zm.), od niniejszej decyzji przysługuje odwołanie do Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, w terminie dwutygodniowym od dnia jej doręczenia.

*Prezes Urzędu Ochrony
Konkurencji i Konsumentów*

Otrzymuje:

Gaspol S.A., Warszawa

(decyzja wraz załącznikiem nr 1 – Informacje stanowiące tajemnicę przedsiębiorstwa Gaspol)

2. aa.

(decyzja wraz z załącznikiem nr 1 – Informacje stanowiące tajemnicę przedsiębiorstwa Gaspol i 2 – Informacje stanowiące tajemnicę przedsiębiorstwa, co do których ograniczono prawo wglądu Gaspol)